

گزارش عملکرد سال ششم برنامه ششم توسعه کشور

وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی سال ۱۴۰۱

گردآورنده:

معاونت توسعه مدیریت و منابع

دفتر برنامه‌ریزی و بودجه

مهر ماه ۱۴۰۲

همه بناهایی که از لحاظ تاریخی در اصفهان و یا در بقیه‌ی نقاط کشور وجود دارد خالق و آفریننده‌ی ذهن ایرانی است، سرانگشت هنرمند ایرانی است، روحیه‌ی بلندنظر ایرانی است، ابتکار و ذوق ایرانی است؛ این برای یک ملت افتخار است.

به هر حال روی مسئله‌ی گردشگری حتماً بایستی کار شود؛ هم در زمینه‌ی مزارات اسلامی، هم به وسیله‌ی مفاخر ادبی و هنری ما، هم در زمینه‌ی آنچه که در گذشته‌ی تاریخ وجود داشته‌است.

میراث فرهنگی سابقه تمدنی و نیاکان ماست، باید احیا، حفظ و مرمت آن را در اولویت قرارداد. از ظرفیت و سرمایه همه ایرانیان در سراسر دنیا برای حفاظت از میراث فرهنگی باید استفاده کرد و از نظر دولت محدودیتی در این زمینه وجود ندارد.

ایران باید قطب بزرگ در صنایع دستی و گردشگری شود، بهترین امکانات برای گردشگران و توریست از هواپیما، قطار، اتوبوس، کشتی تا هتل باید فراهم گردد.

موانع که عمدتاً سلیقه‌ای است باید از سر راه توریسم برداشته شود، دولت خود را موظف به حمایت از حوزه میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی می‌داند و در بودجه سالانه و سایر موارد کمک کار خواهد بود.

وزارتخانه در هر سه بخش گردشگری، میراث فرهنگی و صنایع دستی بسیار پر اهمیت است.

در ایران آثار فراوانی وجود دارد که باید آنها را به عنوان میراث فرهنگی و آثار باستانی حفاظت و حراست کنیم و این‌گونه از فرهنگ حفاظت نماییم. با حفظ این اماکن می‌توان گذشته، فرهنگ، فکر، زندگی و معماری ایرانی را به دیگران معرفی کرد. در این مورد باید کار تبلیغی نیز کنیم، باید هزینه کنیم و آثارمان را به دنیا معرفی نماییم. از جمله زیبایی‌های فرهنگی، باستانی و طبیعت‌مان را، چون ما کشور بزرگی با تنوع آب و هوایی و اقلیمی داریم.

فهرست

صفحه	عنوان
۶	مقدمه:.....
۸	فصل اول عملکرد حوزه های تخصصی
۹	دستاوردهای کلیدی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی.....
۱۲	حوزه میراث فرهنگی
۱۲	دستاوردهای حوزه میراث فرهنگی.....
۱۵	جدول میراث فرهنگی تا سال ۱۴۰۱ در یک نگاه.....
۱۶	جدول بررسی عملکرد شاخص های حوزه میراث فرهنگی.....
۱۸	حوزه گردشگری
۱۸	دستاوردهای حوزه گردشگری.....
۲۳	نمودار تعداد دفاتر خدمات مسافرتی کل کشور.....
۲۳	نمودار واحد های بوم گردی.....
۲۴	جدول عملکرد متغیرهای کلیدی معاونت گردشگری.....
۲۵	حوزه صنایع دستی و هنرهای سنتی
۲۵	دستاوردهای حوزه صنایع دستی و هنرهای سنتی.....
۲۶	جدول پرداخت تسهیلات حوزه صنایع دستی و هنرهای سنتی.....
۳۰	نمودار صادرات صنایع دستی بدون احتساب زیورآلات سنتی و تجارت چمدانی.....
۳۱	جدول صنایع دستی و هنرهای سنتی تا سال ۱۴۰۱ در یک نگاه.....
۳۲	عملکرد متغیرهای کلیدی معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی.....
۳۴	دستاوردهای حوزه توسعه مدیریت و منابع.....
۳۶	حوزه پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری
۳۶	دستاوردهای حوزه پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری.....
۳۹	جدول بررسی عملکرد شاخص های حوزه پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری.....

۴۰..... فصل دوم بررسی عملکرد مواد قانونی

عملکرد مواد قانونی مرتبط با وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ۴۱

جدول عملکرد مواد قانونی مرتبط با وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ۴۲

۴۸..... فصل سوم بررسی عملکرد منابع مالی

بررسی عملکرد منابع مالی ۴۹

اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای عمومی ۴۹

اعتبارات هزینه‌ای عمومی ۴۹

جدول عملکرد تامین اعتبار و تخصیص سال ۱۴۰۱ ۵۰

جدول اعتبارات از محل اختصاصی، متفرقه و خارج از بودجه عمومی سال ۱۴۰۱ ۵۱

۵۲..... فصل چهارم ارزیابی عملکرد

نتایج حاصل از ارزیابی عملکرد مواد قانونی و شاخص‌های وزارتخانه ۵۳

تحلیل و بیان نقاط قوت و دلایل موفقیت ۵۳

تحلیل و بیان نقاط ضعف و دلایل عدم موفقیت ۵۴

۵۵..... جمع‌بندی و ارزیابی

مقدمه:

میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی به عنوان مقوله‌های فرهنگی همواره مورد توجه سیاستگذاران کشور بوده است. جوهره فرهنگی حوزه‌های یادشده و لزوم ارتباط مستمر و مشارکت مردمی در پیشرفت آن‌ها از جمله ملزومات سیاستگذاری در این حوزه می‌باشد. مدیریت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی بایستی با توجه به اهمیت مقوله فرهنگ و نقش مشارکت مردمی مورد توجه قرار گیرد. در حقیقت حوزه‌های تخصصی وزارتخانه مدیریت حوزه‌هایی از فرهنگ (با کارکردهای اقتصادی) را بر عهده دارند که نقش جامعه در آن‌ها تعیین‌کننده بوده و دولت با توجه به جایگاه حاکمیتی خود، سیاستگذاری و تسهیلگری بخش غیردولتی را بر عهده دارد.

همکاری، مشارکت و نقش‌آفرینی بخش غیردولتی در حفاظت از میراث فرهنگی ملموس و ناملموس، توسعه صنعت گردشگری و صنایع دستی به‌عنوان فعالیت‌هایی که دارای کارکردهای فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی هستند، می‌تواند در ارتقاء سطح فرهنگی جامعه، تحکیم همبستگی و نشاط اجتماعی، ایجاد اشتغال پایدار، کمک به رشد اقتصادی و ارزآوری نقش مهمی داشته باشد. بخشی از عملکرد سال ۱۴۰۱ حوزه‌های یادشده متأثر از شیوع بیماری کرونا و ایجاد محدودیت در فعالیت‌های این بخش در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ بوده است. عمده تلاش‌ها در این بخش (و پس از کاهش همه‌گیری بیماری کرونا) معطوف به رسیدگی به آسیب‌های وارده به‌ویژه حوزه‌های گردشگری و صنایع دستی و حفظ و حمایت از کسب و کارهای موجود شده است.

از مهمترین وظایف وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی حمایت، صیانت، حفاظت، احیاء و بهره‌برداری خردمندان از میراث فرهنگی، دستیابی به جایگاه واقعی کشور به عنوان یکی از قطب‌های گردشگری جهان و کشف، شناسائی، ایجاد، توسعه و حمایت از نظام فراگیر و کارآمد تولید و توزیع صنایع دستی در سطوح ملی و بین‌المللی می‌باشد. وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی می‌تواند با توسعه کسب و کارهای گردشگری (با در نظر گرفتن مقوله فرهنگی گردشگری)، صیانت از میراث فرهنگی و گسترش صنایع دستی در راستای کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی، نقشی اساسی در اقتصاد کشور ایفا نماید.

در برنامه ششم توسعه کشور اهدافی برای بخش میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی تعیین شده است که از مهمترین آنان می توان به موارد زیر اشاره نمود:

۱. توسعه گردشگری زیارتی
۲. پژوهش، حفاظت و مرمت آثار منقول و غیرمنقول ثبت شده در فهرست آثار ملی
۳. ساماندهی تشکلهای صنفی گردشگری
۴. ایجاد شهرهای جهانی صنایع دستی و احیای هنرهای سنتی در حال زوال در حوزه فرهنگ و تمدن ایرانی و ثبت در فهرست میراث جهانی
۵. بهسازی و احیای حداقل سیصد روستای دارای بافت با ارزش تاریخی و فرهنگی و روستاهای هدف گردشگری
۶. تدوین سند راهبردی توسعه گردشگری با رعایت قوانین مربوطه و با رویکرد استفاده حداکثری از بخش خصوصی
۷. تهیه و الحاق پیوست تخصصی میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی برای کلیه طرحهای توسعه ای بزرگ و مهم در حوزه های زیربنایی، تولیدی و خدماتی
۸. اختصاص یارانه و تسهیلات مالی در قالب بودجه سنواتی و معافیت های مالیاتی و عوارضی به تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی
۹. ایجاد زیرساخت های مورد نیاز مناطق گردشگری از قبیل راه، خدمات رفاهی و اقامتی، استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در سرمایه گذاری، واگذاری تسهیلات ارزان قیمت و سایر اقدامات حمایتی در قالب بودجه سنواتی
۱۰. تدوین طرح ساماندهی گردشگری جنگل های شمال و شمال غرب کشور و زاگرس، سواحل شمالی و جنوبی با اولویت سواحل مکران طبق قوانین مربوطه
۱۱. اجرای تمهیدات و اقدامات قانونی لازم برای مدیریت یکپارچه و جامع میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
۱۲. هیات امنایی نمودن اداره اماکن و محوطه های تاریخی و موزه ها
۱۳. واگذاری امور تصدی گری و اجرائی حوزه گردشگری به تشکلهای حرفه ای و تخصصی که طبق قانون تشکیل شده اند.

در همین راستا و با توجه به تمدید برنامه ششم توسعه در سال ۱۴۰۱ این وزارتخانه اقدام به تهیه و تدوین "گزارش عملکرد سال ششم برنامه ششم توسعه کشور وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی طی سال ۱۴۰۱" نموده است.

فصل اول

عملکرد حوزه های تخصصی

دستاوردهای کلیدی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

❖ کسب رتبه ششم دنیا در ثبت جهانی آثار ناملموس در سازمان یونسکو

❖ ثبت ۴ عنصر ناملموس ساختن و نواختن عود، سوزن دوزی ترکمن، یلدا/ چله و پرورش کرم ابریشم و تولید سنتی ابریشم برای ابریشم‌بافی در فهرست میراث جهانی یونسکو

❖ ثبت ۷ شهر و روستای ملی صنایع دستی

❖ ثبت بین‌المللی نشانه جغرافیایی در رشته قلم‌زنی با همکاری تشکل‌های صنایع دستی از طریق سازمان جهانی مالکیت فکری (WIPO)

❖ اخذ نشانه جغرافیایی ملی برای دو رشته چننه لفور و نمد مازندران

❖ ایجاد ۵۰۳۳۰ نفر شغل و تحقق ۱۰۰ درصدی ایجاد اشتغال با توجه به تعهد ۵۰۲۷۷ نفری داده شده در سامانه رصد وزارت کار

❖ برگزاری نخستین جشنواره تجلیل از کارآفرینان برتر کشور همزمان با برپایی شانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی گردشگری تهران

- ❖ اخذ مصوبه هیات محترم وزیران با موضوع تخصیص سوخت یارانه‌ای به شناورها، قایق‌ها و کشتی‌های تفریحی و مسافری و تدوین شیوه‌نامه مرتبط

- ❖ برگزاری و میزبانی رویداد بین‌المللی ساری پایتخت گردشگری کشورهای اکو در سال ۲۰۲۲

- ❖ برای نخستین بار تحریک تقاضای گردشگری داخلی در قالب اعطای تسهیلات ارزان سفرهای برنامه‌ریزی‌شده در بستر پلتفرم از محل منابع تبصره ۱۸ قانون بودجه کل کشور

- ❖ تدوین لایحه شرح وظایف، اهداف و اختیارات وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و ارائه به مجلس شورای اسلامی جهت تصویب

- ❖ عقد تفاهم‌نامه با صندوق توسعه ملی و تأمین تسهیلات از محل منابع صندوق و منابع داخلی بانک‌ها به مبلغ ۲۰۰۰ میلیارد تومان به منظور حمایت مالی از طرح‌ها و پروژه‌های بخش گردشگری

حوزه میراث فرهنگی

حفظ هویت و روح فرهنگی یک سرزمین همه در گرو اهمیت نهادن به آثار برجای مانده از گذشتگان است. شناساندن این میراث به مردم به ویژه جوانان هر سرزمین باعث شکل‌گیری هویت ملی و مقابله با تاثیرات تهاجم فرهنگی است و باعث نشاط اجتماعی می‌گردد. از مهم‌ترین راه‌های تعامل ملت‌ها با یکدیگر و شناخت دو جانبه آنها، میراث فرهنگی است که با توجه به نقش موثرش در صنعت توریسم و گردشگری ضمن ترویج و شناساندن هویت یک ملت به سایرین از لحاظ اقتصادی و ورود ارز به کشور نیز بسیار حائز اهمیت است. با توجه به چنین جایگاهی باید دانست که حراست از آن به عنوان روح یک ملت وظیفه‌ای همگانی است. حوزه میراث فرهنگی در سال ۱۴۰۱ در زمینه‌های ثبت آثار جهانی، اشیاء تاریخی - فرهنگی مرمت‌شده، بناهای مرمت شده، بناهای تحت بهره‌برداری و مرمت اشیاء تاریخی- فرهنگی در دست بخش دولتی عملکرد مثبت و قابل توجهی داشته‌است.

دستاوردهای حوزه میراث فرهنگی

- ❖ ثبت تعداد ۲۳۵ اثر غیرمنقول، ۱۶۰ اثر منقول، ۱۰۸ اثر طبیعی و ۱۷۸ اثر ناملموس فرهنگی - تاریخی در فهرست آثار ملی و واجد ارزش
- ❖ تدوین و ارسال ۲ پرونده ثبت جهانی میراث ملموس شامل: «منظر فرهنگی ماسوله» و «هگمتانه و مرکز تاریخی همدان» و ارسال ۷ پرونده میراث ناملموس شامل: افطاری و باورهای اجتماعی و فرهنگی، هنر تذهیب، برنامه ملی زیارت رضوی و جشن سده برای سال میلادی ۲۰۲۳ و جشن مهرگان، هنر ساختن و نواختن رباب و تولید سنتی گلاب و باورهای اجتماعی فرهنگی وابسته با آن برای سال میلادی ۲۰۲۴ به یونسکو

❖ همکاری و مشارکت با آیسسکو در حوزه ثبت در فهرست میراث جهان اسلام

❖ حضور در بزرگترین کنفرانس تخصصی شورای جهانی موزه‌ها در شهر پراگ و دیدار با رایزنان فرهنگی ژاپن، اسپانیا و سفیر ایران در چکسلواکی

❖ طراحی و تهیه لباس متحدالشکل برای کارکنان موزه‌ها به منظور همسان‌سازی در شیوه معرفی موزه، احترام به مخاطب موزه‌ها و نیز تعریف هویت بصری موزه‌ها

❖ تهیه سند آموزشی نیروهای تخصصی موزه‌ها و ارتقاء آگاهی نیروهای متخصص موزه‌ای و روایتگری صحیح و مبتنی بر اصول تخصصی (برگزاری ۱۹ دوره آموزشی تخصصی برای موزه‌داران و راهنمایان موزه‌های کشور)

❖ صدور تعداد ۳۲ مجوز پروانه مجموعه‌داری برای مجموعه‌داران بخش خصوصی

❖ ساماندهی و مستندنگاری تعداد ۶۰۵۷۶۴ قلم شیء فرهنگی - تاریخی در اختیار بخش دولتی و خصوصی

- ❖ گسترش بازدید از موزه‌ها و محوطه‌های تاریخی «بالغ بر ۲۱ میلیون نفر گردشگر داخلی و خارجی» و گسترش ارائه خدمات موزه‌ای «خدمات بلیط الکترونیک، راهنمای آنلاین، معرفی مجازی و ... در موزه‌ها و محوطه‌های تاریخی و... بالغ بر ۳۰ پروژه»

- ❖ ساماندهی ۶۸ محوطه تاریخی کشور و نصب تابلو معرفی و شناسایی

- ❖ تهیه پیش‌نویس نظام فنی و اجرایی اختصاصی بناها و بافت‌های تاریخی
- ❖ تهیه بسته اقدام مشترک با سازمان اوقاف و امور خیریه جهت مرمت بالغ بر ۵۰ بنای تاریخی اعم از بقاع متبرکه، مساجد و بناهای عام‌المنفعه
- ❖ تهیه چارچوب همکاری مشترک با بنیاد مسکن برای حفاظت و احیاء ۱۰۰ روستای با ارزش تاریخی
- ❖ استرداد تعداد ۲۹ قلم شیء فرهنگی - تاریخی از کشور فرانسه

❖ حمایت از گسترش موزه‌ها در سطح کشور

✓ راه‌اندازی تعداد ۳۱ موزه در سطح کشور

✓ موزه‌های خصوصی به تعداد ۱۵ موزه

✓ موزه‌های تخصصی در اختیار سایر دستگاه‌ها و ارگان‌های دولتی (مشارکتی و غیر وابسته) به تعداد ۱۲

موزه

✓ موزه‌های وابسته به وزارت به تعداد ۴ موزه

جدول میراث فرهنگی تا سال ۱۴۰۱ در یک نگاه

عنوان شاخص	واحد متعارف	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
تعداد موزه‌های افتتاح شده در کشور	عدد	۲۷	۴۰	۴۲	۳۹	۶۳	۴۲	۴۱	۳۱
تعداد بازدیدکنندگان از موزه‌های تاریخی - فرهنگی تحت پوشش وزارت	هزار نفر	۲۰.۲۶۳	۱۷.۴۱۸	۱۹.۷۶۳	۲۱.۳۳۷	۲۱.۸۰۴	۳۰.۷۶	۷.۴۶۷	۲۱.۴۲۷
ثبت آثار جهانی (تاریخی، فرهنگی، طبیعی و ناملموس)	اثر	۲	۳	۳	۱	۲	۲	۳	۴
ثبت آثار ملی (منقول، غیرمنقول، ناملموس و طبیعی)	اثر	۴۶۸	۱.۰۲۵	۱.۱۲۷	۱.۰۸۱	۱.۳۱۵	۱.۴۳۲	۱.۳۴۴	۶۸۱

^۱ با توجه به شیوع ویروس کرونا در سراسر جهان و تعطیلی موزه‌ها و اماکن تاریخی - فرهنگی کشور، آمار بازدیدکنندگان کاهش چشمگیر داشته‌است.

جدول بررسی عملکرد شاخص‌های حوزه میراث فرهنگی

ردیف	عنوان هدف کمی	واحد اندازه‌گیری	سال ۱۳۹۵ (پایه)	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۱			
								سال ۱۴۰۰	هدف	عملکرد	درصد تحقق
۱	تعداد موزه‌های فعال در سازمان	موزه	۲۴۳	۲۵۳	۲۵۸	۲۶۲	۲۶۷	۲۶۶	۲۲۰	۲۶۲	۲۸۲
۲	تعداد موزه‌های فعال خصوصی	موزه	۶۴	۱۰۵	۱۲۷	۱۶۲	۱۷۱	۱۹۰	۱۲۰	۲۰۸	۱۷۳
۳	تعداد موزه‌های تخصصی دستگاه‌های اجرایی	موزه تخصصی	۱۷۷	۲۲۴	۲۴۰	۲۵۶	۲۷۳	۲۹۶	۲۱۰	۳۲۲	۱۵۳
۴	تعداد آثار منقول ثبت شده در فهرست آثار ملی	اثر ثبت شده	۴۹۰	۱،۰۴۶	۱،۳۲۲	۱،۶۴۹	۱،۹۹۷	۲،۲۶۳	۶۰۰	۲،۴۲۳	۴۰۴
۵	تعداد آثار غیرمنقول ثبت شده در فهرست آثار ملی	اثر ثبت شده	۳۱،۷۰۰	۳۲،۰۲۶	۳۲،۴۳۵	۳۲،۹۳۸	۳۳،۵۶۰	۳۴،۰۸۱	۳۳،۹۰۰	۳۴،۳۱۶	۱۰۱
۶	تعداد آثار طبیعی ثبت شده در فهرست آثار ملی	تعداد	۸۱	۴۶۰	۵۷۰	۷۲۴	۸۸۶	۱،۰۴۶	۱،۰۰۰	۱،۱۵۴	۱۱۶
۷	تعداد آثار میراث ناملموس ثبت شده در فهرست آثار ملی	تعداد	۲۱۰	۱،۷۰۵	۱،۹۸۳	۲،۲۷۶	۲،۵۷۶	۲،۸۷۳	۲،۳۹۰	۳،۰۵۱	۱۲۸
۸	تعداد آثار غیرمنقول فرهنگی - تاریخی مرمت شده و قابل بهره‌برداری (در اختیار سازمان، سایر دستگاه‌ها و بخش خصوصی) - ملی	تعداد ملی	۶۷۲	۷۲۹	۳۷۷	۳۶۷	۵۹۹	۴۸۰	۷۲۵	۴۸۴	۶۷
۹	تعداد آثار غیرمنقول فرهنگی - تاریخی مرمت شده و قابل بهره‌برداری (در اختیار سازمان، سایر دستگاه‌ها و بخش خصوصی) - استانی	تعداد استانی	۸۸۲	۹۳۲	۱،۱۲۵	۱،۶۳۳	۱،۴۲۸	۱،۷۵۴	۹۸۰	۱،۸۰۰	۱۸۴
۱۰	ثبت آثار در فهرست میراث جهانی (غیرمنقول، طبیعی، ناملموس)	تعداد	۳۱	۵۷	۵۸	۳۸	۴۰	۴۳	۴۱	۴۷	۱۱۵

^۲ به علت مرمت، تجهیز، بازسازی، ارتقاء سطح امنیت و تغییر کاربری، تعدادی از موزه‌های وابسته به وزارت تعطیل شده‌اند.

^۳ از دلایل عدم تحقق صد درصدی، عدم تخصیص اعتبار لازم و کافی و تغییر سیاست وزارت متبوع مبنی بر عدم ایجاد و راه‌اندازی موزه‌های دولتی و نگاه ویژه به بخش خصوصی در این حوزه و برنامه ویژه مبنی بر جایگزینی کیفیت موزه‌ها به جای کمیت آن‌ها می‌باشد.

ردیف	عنوان هدف کمی	واحد اندازه گیری	سال ۱۳۹۵	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰	سال ۱۴۰۱		
			(پایه)						هدف	عملکرد	درصد تحقق
۱۱	تعداد پایگاه‌های جهانی	پایگاه	۲۸	۳۰	۴۲	۴۸	۴۸	۵۲	۳۸	۵۴	۱۴۲
۱۲	تعداد پایگاه‌های میراث فرهنگی ملی	پایگاه	۷۲	۷۷	۸۵	۹۲	۱۰۰ ^۴	۱۰۰	۱۰۸	۱۰۱	۹۳
۱۳	تعداد بناهای مرمت شده در طول سال	اثر مرمت شده	۱۰۵۵۴	۱۰۶۶۱	۱۰۷۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۵۴	۲۰۲۳۴	۲۰۲۰۰	۲۰۲۸۴	۱۰۴
۱۴	تعداد اشیاء تاریخی - فرهنگی مرمت شده	شیء مرمت شده	۱۵۰۰۰۰	۱۳۰۱۹۹	۲۰۰۴۵۱	۲۹۰۱۱۷	۳۶۰۶۰۸	۴۳۰۵۸۵	۳۵۰۰۰۰	۴۵۰۳۳۶	۱۲۹
۱۵	تعداد بناهای تحت بهره‌برداری	بنا	۹	۱۴	۳۰	۳۷	۴۶	۴۳	۱۰۲۰۰ ^۵	۴۹	۴
۱۶	بافت‌های شهری و روستایی مرمت شده	تعداد	۱۰۰	۱۶۳	۱۹۸	۲۴۵	۲۹۲	۳۳۵	۳۳۵	۳۳۵	۱۰۰
۱۷	مرمت اشیاء تاریخی - فرهنگی در دست بخش دولتی	تعداد	۲۰۶۳۶	۱۲۰۷۸۲	۶۰۹۸۰	۷۰۲۰۷	۵۰۰۱۵	۵۰۲۳۲	۱۰۵۰۰	۵۰۷۸۳	۳۸۶
۱۸	تجهیز موزه به سیستم حفاظت الکترونیک	تعداد	۱۵۰	۶۶	۳۳	۹۴	۲۹۹	۳۹۶	۱۵۰	۱۹	۱۳
۱۹	ساماندهی و مستندسازی اموال منقول تاریخی - فرهنگی	تعداد	۱۳۷۰۳۲۲	۱۱۰۰۳۷۹	۱۰۶۰۱۵۸	۱۰۸۰۷۴۷	۱۳۹۰۰۷۴	۲۱۸۰۵۷۹	۱۰۶۰۰۰۰	۶۴۰۳۳۵	۶۱
۲۰	تعیین حریم آثار ملی ثبت شده	اثر	۴۰۴	۲۰۸	۱۶۵	۲۰۰	۲۴۸	۳۲۴	۱۰۰	۲۹۴	۳۰۰

^۴ تعدادی از پایگاه‌های ملی سال ۱۳۹۸ حذف و یا ادغام شده‌اند.

^۵ هدف گذاری مطابق اهداف سالهای گذشته صورت نگرفته و غیر واقعی می باشد

حوزه گردشگری

گردشگری یک پدیده اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی است که منجر به جابجایی مردم به کشورها یا مکان‌هایی خارج از محیط معمول زندگی آنها برای اهداف شخصی یا تجاری می‌شود. امروزه ما در اکثر کشورهای پیشرفته دنیا، به موازات رشد اقتصادی این کشورها، رشد گردشگری را نیز شاهد هستیم. در واقع این دو بخش لازم و ملزوم یکدیگر هستند. در جهان امروز، بسیاری از کشورهای دنیا که با محدودیت منابع ارزی مواجه هستند، درآمدهای حاصل از گردشگری را به عنوان یکی از منابع مهم کسب درآمد ارزی خود قرار داده‌اند. بدیهی است که در صورت داشتن پتانسیل‌ها و منابع ارزشمند گردشگری می‌توان به بخش‌های مختلف این حوزه به عنوان منبع کسب درآمد نیز نگرست. رشد اقتصادی و برخورداری از سطح رفاه بالاتر، رشد فعالیت اقتصاد گردشگری را نیز تضمین خواهد کرد. حرکت رو به گسترش این چرخه می‌تواند منجر به توسعه هر چه بیشتر شود.

با شیوع بیماری کرونا، صنعت گردشگری دو سال در رکود فرو رفت. همزمان با واکسیناسیون کامل در سال ۱۴۰۰ این صنعت مجدداً فعالیت خود را آغاز نموده و احیای گردشگری داخلی، تسهیل ورود گردشگران از کشورهای همسایه، منطقه و شرکای راهبردی، حمایت از کسب‌وکارهای موجود و توسعه کسب و کارهای جدید گردشگری، مهارت‌آموزی و آموزش، استفاده از فناوری و نوآوری و پایدارسازی صنعت گردشگری محورهای اصلی هستند که مورد توجه قرار گرفت. تعداد گردشگران ورودی به کشور از ۱،۷۸۴ هزار نفر در سال ۱۴۰۰ با افزایش حدود ۲،۴ برابری به ۴،۲۳۱ هزار نفر در سال ۱۴۰۱ رسیده که لغو محدودیت‌ها در این زمینه مؤثر بوده‌است.

دستاوردهای حوزه گردشگری

- ❖ معرفی بیش از ۱۰۰۰ بسته فرصت سرمایه‌گذاری، رویداد تخصصی گردشگری سلامت، رونمایی از شعار ملی گردشگری خوراک در شانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی گردشگری و صنایع وابسته

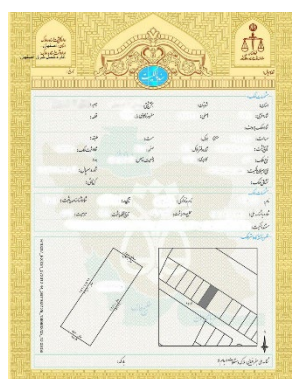

❖ اعمال معافیت‌ها و تخفیفات شهرداری‌ها برای طرح‌های سرمایه‌گذاری بخش گردشگری

❖ رفع مشکلات بیش از ۵۰ پروژه اجرایی کلان گردشگری کشور

اخذ مصوبه انتقال سند مالکیت اراضی ملی بدون محاسبه ارزش افزوده ناشی از سرمایه‌گذاری به سرمایه‌گذاران به استناد اجزاء ۲ و ۳ بند الف ماده ۱۰۰ برنامه ششم توسعه

❖ تدوین پیش‌نویس قانون حمایت از صنعت گردشگری و ارائه به مجلس شورای اسلامی جهت تصویب

❖ اجرای طرح پویش ملی اصلاح موتورخانه‌ها برای صرفه‌جویی و کاهش هزینه‌های سوخت تاسیسات

گردشگری

❖ تدوین و اجرای دستورالعمل پرداخت مشوق‌های صادراتی گردشگری با همکاری سازمان توسعه

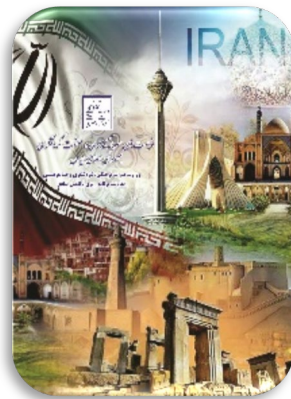
تجارت

❖ تهیه بسته ساماندهی تعطیلات کشور

- ❖ برپایی قریب به ۷۵۰ رویداد گردشگری (سطوح منطقه‌ای، استانی و محلی) و ۳۰۰ نوروزگاه در کشور
- ❖ تربیت تعداد ۱۱۸۵۱ نفر نیروی انسانی حرفه‌ای گردشگری
- ❖ چاپ کتاب تخصصی راهنمای جامع مدیریت خدمات مسافرتی و گردشگری

- ❖ جذب حدود ۱۴۱ میلیون دلار سرمایه‌گذاری خارجی در ۱۲ پروژه حوزه گردشگری
- ❖ تدوین دستورالعمل اجرایی نظارت بر صدور گواهینامه حرفه‌ای دفاتر گردشگری سلامت و الکترونیکی شدن فرآیندهای صدور و تمدید آن
- ❖ تهیه پرونده ۸ روستای کاندید ایران برای ثبت در پروژه بهترین دهکده‌های گردشگری در سامانه سازمان جهانی گردشگری UNWTO (کندوان، ابیان، میمند، سهیلی، قاسم آباد، بیشه، کندلوس و پالنگان)

- ❖ برپایی پویون جمهوری اسلامی ایران در ۶ نمایشگاه گردشگری خارجی شامل: Fitur اسپانیا، Expo2020 دبی، TTG ایتالیا، Top Resa فرانسه، Jata ژاپن و MITT روسیه

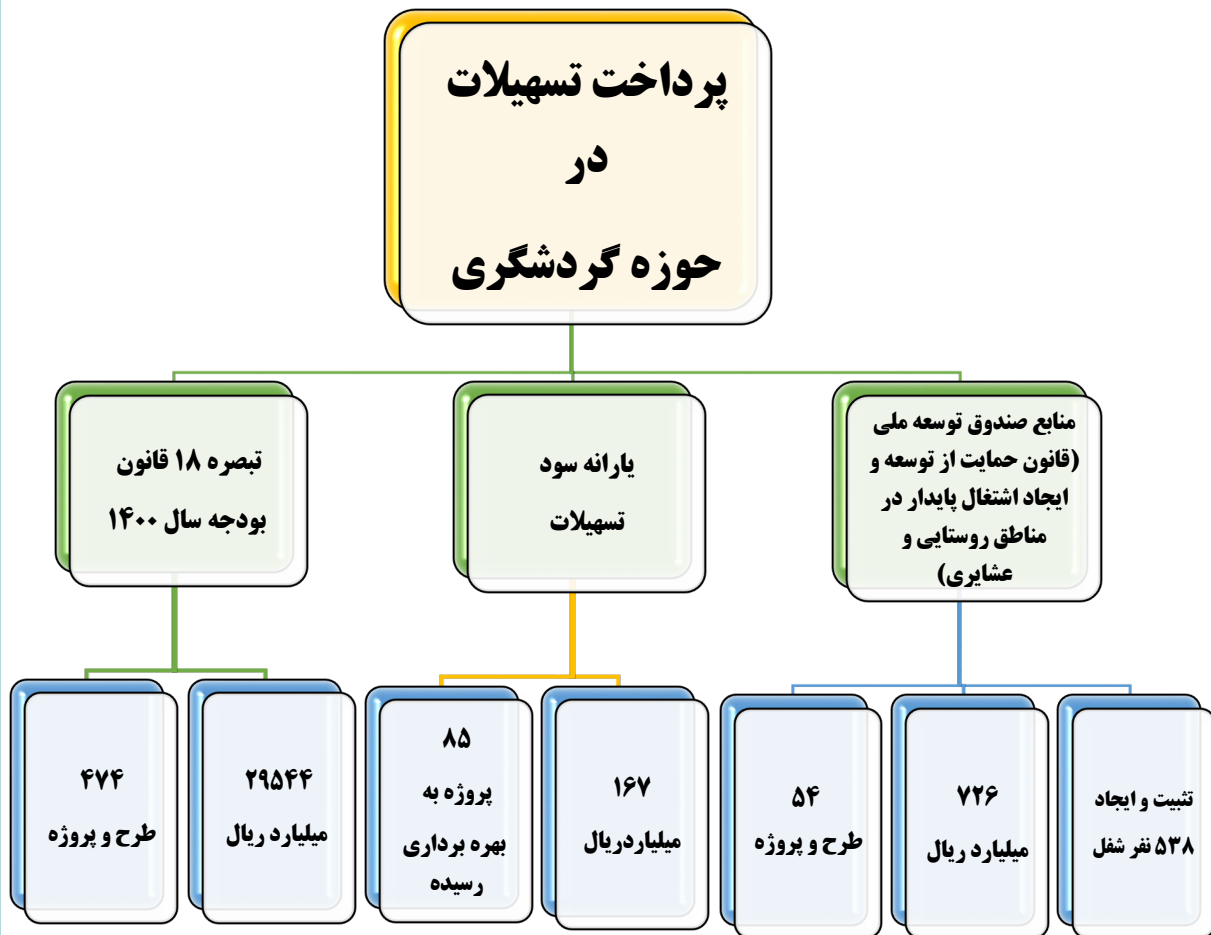

- ❖ استفاده از ظرفیت تبلیغاتی سازمان همکاری اقتصادی اگو (درج اطلاعات جاذبه‌های گردشگری ایران در نشریه کرونیکل)
- ❖ برگزاری تورهای ورودی آشناسازی (گروه ایتالیایی، مدیران و مسئولین گردشگری تایلندی، مدیران آژانس‌ها و اینفلوئنسرهای چینی، دانشگاه فودان چین، گروه مستندساز چینی و مدیران و مسئولین گردشگری روسیه)

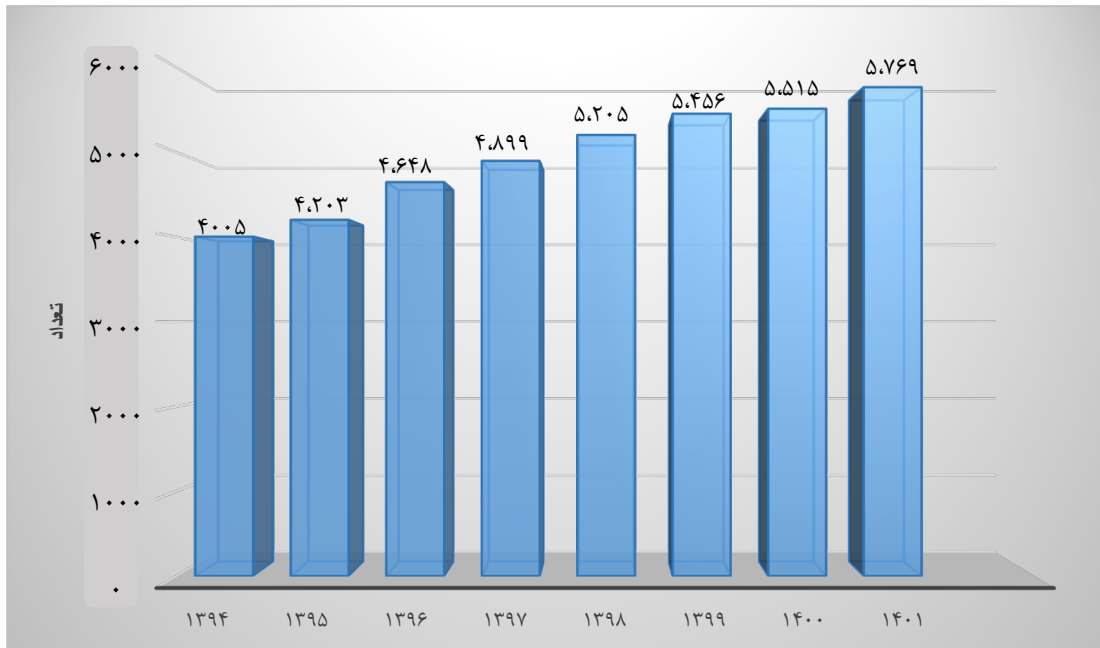

- ❖ توزیع ۶۰۰۰ قلم از اقلام تبلیغاتی چاپی و ۲۰۰۰ گیگابایت محتوای دیجیتالی در سازمان‌های دولتی، نمایشگاه‌ها، سفارتخانه‌ها، فعالان گردشگری داخلی و خارجی و ...
- ❖ اصلاح و بازنگری ضوابط ارزیابی و درجه‌بندی هتل‌ها و اقامتگاه‌های بوم‌گردی کشور

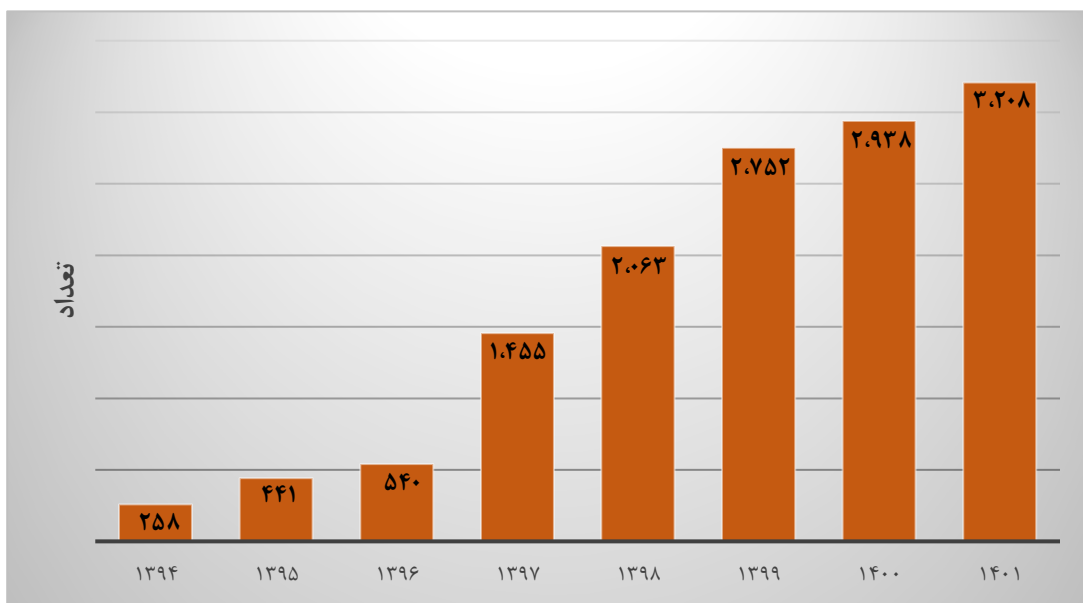

نمودار تعداد دفاتر خدمات مسافرتی کل کشور

نمودار واحد های بوم گردی

جدول عملکرد متغیرهای کلیدی معاونت گردشگری

ردیف	عنوان هدف کمی	واحد اندازه گیری	سال ۱۳۹۵ (پایه)	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰	سال ۱۴۰۱		
									هدف	عملکرد	درصد تحقق
۱	تعداد گردشگران ورودی به کشور	هزار نفر	۴.۹۱۱	۵.۱۱۳	۷.۸۰۴	۸۸۳۲	۵۵۸	۱.۷۸۴	۱۴.۵۰۰	۴.۲۳۱	۲۹
۲	درآمد حاصل از گردشگران ورودی	میلیون دلار	۷.۳۵۰	۷.۵۶۷	۱۱.۶۳۰	۱۱.۷۰۴	۰.۳	۲.۵۰۰	۲۱.۰۰۰	۶۲۰۰	۳۰
۳	تعداد گردشگران خروجی از کشور	میلیون نفر	۹.۲	۱۰.۵	۷.۲۵	۹.۵	۱	۳.۸	۵.۸	۹.۹	-۷۱
۴	تعداد گردشگران داخلی	میلیون نفر	۱۲۳	۱۷۳	۱۸۲	۲۷۵	۳.۳	۱۰.۳	۱۲۰	۲	-
۵	تعداد هتل‌های کشور	باب	۱.۲۲۰	۱.۳۰۰	۱.۳۸۷	۱.۳۷۲	۱.۲۵۴	۱.۲۶۹	۱.۷۰۰	۱.۳۹۷	۸۲
۶	تعداد هتل‌های ۴ و ۵ ستاره	باب	۱۵۰	۱۶۵	۱۷۵	۱۸۱	۱۹۵	۱۸۶	۲۸۰	۲۰۴	۷۳
۷	تعداد تخت‌های اقامتی کشور	تخت	۲۷۰.۰۰۰	۲۸۰.۷۸۲	۳۰۵.۵۱۰	۳۷۹.۶۷۰	۴۷۸.۴۰۷	۱.۴۵۲.۹۳۱	۵۴۰.۰۰۰	۵۰۱.۷۱۵	۹۳

^۶ به دلیل عدم راه‌اندازی حساب اقماری گردشگری، درآمد حاصل از گردشگری در کشور قابل احصاء و ارائه نمی‌باشد. عدد اعلامی بر اساس گزارش آماری سال ۲۰۲۲ شورای جهانی سفر و گردشگری "ourld travelcouncil Tourism& w" می‌باشد.

^۷ منوط به اجرای کامل طرح حساب اقماری گردشگری می‌باشد.

^۸ اصلاح شد.

^۹ تعداد هتل‌های ۴ و ۵ ستاره با مناطق آزاد ۲۲۵ هتل می‌باشد.

^{۱۰} اصلاح گردید.

حوزه صنایع دستی و هنرهای سنتی

صنایع دستی ایران از شاخص ترین صنایع هنری است که ریشه های عمیقی در فرهنگ و تاریخ این سرزمین دارد. این صنعت از نظر تنوع دارای حیطه گسترده ای بوده و در بین تمام کشورهای دنیا در صدر قرار دارد. صنایع دستی بخشی از هنرهای سنتی است که حقیقت متعالی هنر را با فنون و مهارت های صنعتی متناسب، آمیخته و با قالب تکثیر در متن زندگی فردی و جمعی عرضه کرده است. وسعت و گستردگی این شاخه ها، قابل تقسیم به زیرشاخه های متعددی است که نشان از گوناگونی و بالندگی سطح هنرهای سنتی و ریشه داشتن آن در تاریخ غنی ایران دارد. به این ترتیب شکل آشنایی و شناخت صحیح صنایع دستی کشور ایران و درک جایگاه و موقعیت آن امری حیاتی و ضروری در حفظ و ادامه روند توسعه این هنر است. تجارت صنایع دستی با سهم بالا در ایجاد اشتغال، هزینه تولید پایین، تنوع تولید، عدم نیاز به زیرساخت های گسترده و حجم بالای سرمایه گذاری، یکی از ارکانی است که می تواند سهمی عمده و چشمگیر در رشد اقتصادی و افزایش درآمدهای ارزی کشور از محل صنایع غیرنفتی داشته باشد.

پس از واکنش های منفی و کاهش بیماری کووید ۱۹، بازار عرضه و فروش صنایع دستی در کشور رونق یافت بطوریکه میزان فروش بازارچه های نوروزی و تابستانی و همچنین فروش داخلی صنایع دستی نسبت به سال گذشته ۷ برابر افزایش یافت. در ادامه به بررسی عملکرد این حوزه در سال ۱۴۰۱ خواهیم پرداخت.

دستاوردهای حوزه صنایع دستی و هنرهای سنتی

❖ ایجاد اشتغال و پرداخت تسهیلات در بخش صنایع دستی به شرح:

- ✓ ایجاد بیش از ۹۱۰۰۰ نفر - شغل از محل صدور مجوزهای تولیدی صنایع دستی (افزایش حدود ۲,۵ برابری نسبت به سال ۱۴۰۰)
- ✓ اعطای ۵۰۴ میلیارد تومان تسهیلات از محل منابع مشاغل خانگی - مستقل و پشتیبان و ایجاد بیش از ۱۶۰۰۰ نفر - شغل (افزایش حدود ۱,۵ برابری نسبت به سال ۱۴۰۰)
- ✓ تعداد کل شاغلین صنایع دستی ۵۲۸,۳۴۰ نفر

جدول پرداخت تسهیلات حوزه صنایع دستی و هنرهای سنتی

منابع صندوق توسعه ملی (قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری)			تبصره ۱۸ قانون بودجه سال ۱۴۰۰	
تثبیت و ایجاد	۲۳۷	۱۲۸	۶.۹۲۷	۵.۶۹۵
۳۵۰ نفر شغل	میلیارد ریال	طرح و پروژه	میلیارد ریال	طرح و پروژه

❖ صادرات صنایع دستی (بدون احتساب صادرات چمدانی و زیورآلات سنتی) بالغ بر ۲۲۴ میلیون دلار با ۲۶ درصد کاهش نسبت به مدت مشابه سال قبل^{۱۱}

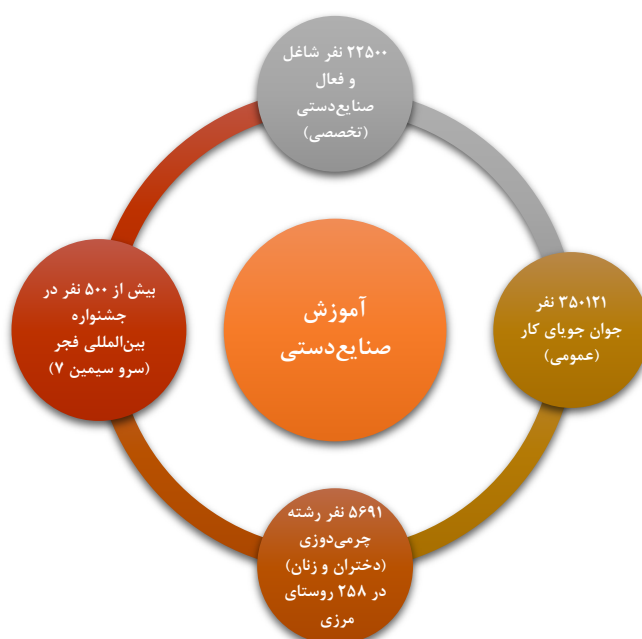

❖ ارزیابی ۳ شهر و ۱ روستا توسط ارزیابان شورای جهانی صنایع دستی (رشته‌دوزی رشت، نساجی سنتی کاشان، کپوبافی دزفول و عبابافی روستای بحیری بوشهر)

^{۱۱} علت کاهش صادرات، کم شدن فروش آنلاین محصولات صنایع دستی بعد از واکسیناسیون عمومی و کم شدن کرونا می باشد.

- ❖ کارشناسی ۳۶ پرونده‌ی صنایع دستی مربوط به ثبت ادبی و هنری
- ❖ تهیه و ارسال ۱۲ پرونده در رشته‌های بومی صنایع دستی برای اخذ گواهینامه نشان جغرافیایی ملی با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
- ❖ تهیه و تدوین کتابچه صنایع دستی ایران
- ❖ تهیه و تدوین تقویم آموزش‌های کوتاه مدت صنایع دستی و هنرهای سنتی کشور
- ❖ تهیه بانک اطلاعات مراکز آموزشی صنایع دستی و هنرهای سنتی مورد تأیید کشور

- ❖ برگزاری هفته صنایع دستی استان‌ها در موزه فرش ایران
- ❖ برگزاری هفتمین جشنواره بین‌المللی فجر صنایع دستی و هنرهای سنتی (سرو سیمین ۷)

❖ برگزاری سی و ششمین نمایشگاه ملی صنایع دستی و هنرهای سنتی همراه با کارگاه‌های آموزشی

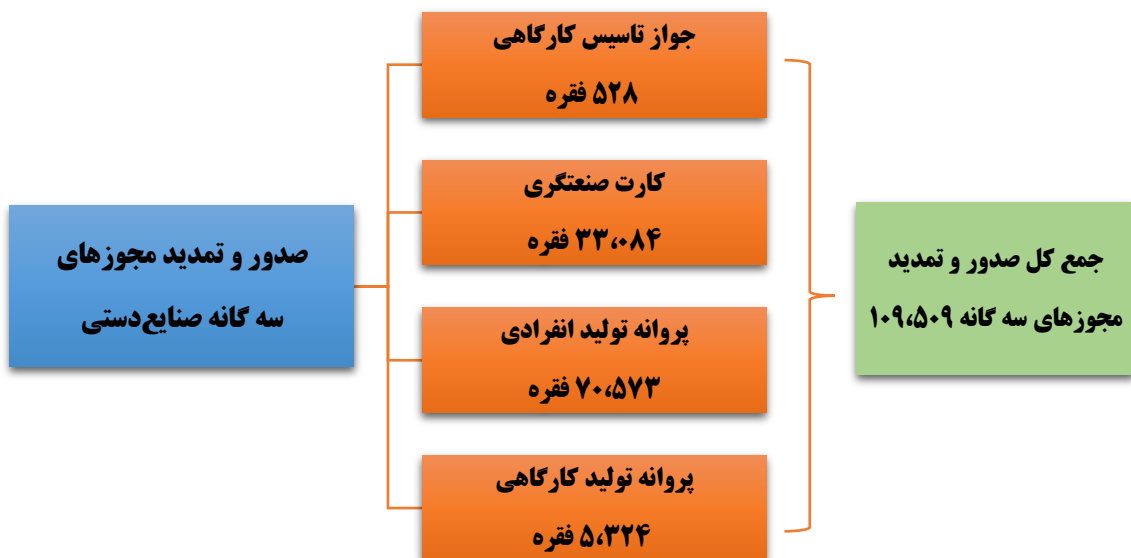
❖ کمک به مشارکت ۱۷۱ فعال حوزه صنایع دستی در ۱۳ نمایشگاه خارجی

❖ برگزاری ۱۰۴۷ مورد بازارچه موقت عرضه و فروش صنایع دستی در نوروز و تابستان

❖ افتتاح دومین بازارچه دائمی صنایع دستی در استان گلستان

❖ تدوین و ابلاغ دستورالعمل صدور مجوز پروانه فعالیت فروشگاه‌های صنایع دستی

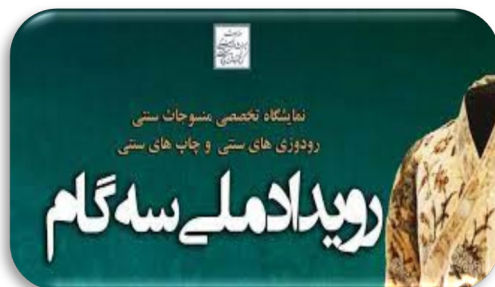

❖ صدور ۱۷۳۵۸ فقره مجوز مشاغل خانگی

❖ اعطای تعداد ۵۹۵ گواهی نامه مهر اصالت ملی به هنرمندان و صنعتگران ۳۱ استان کشور

❖ برگزاری رویداد ملی سه گام (ارائه ۶۰۰ اثر از منسوجات، رودوزی ها و چاپ های سنتی و انتخاب ۶

اثر برگزیده و ...)

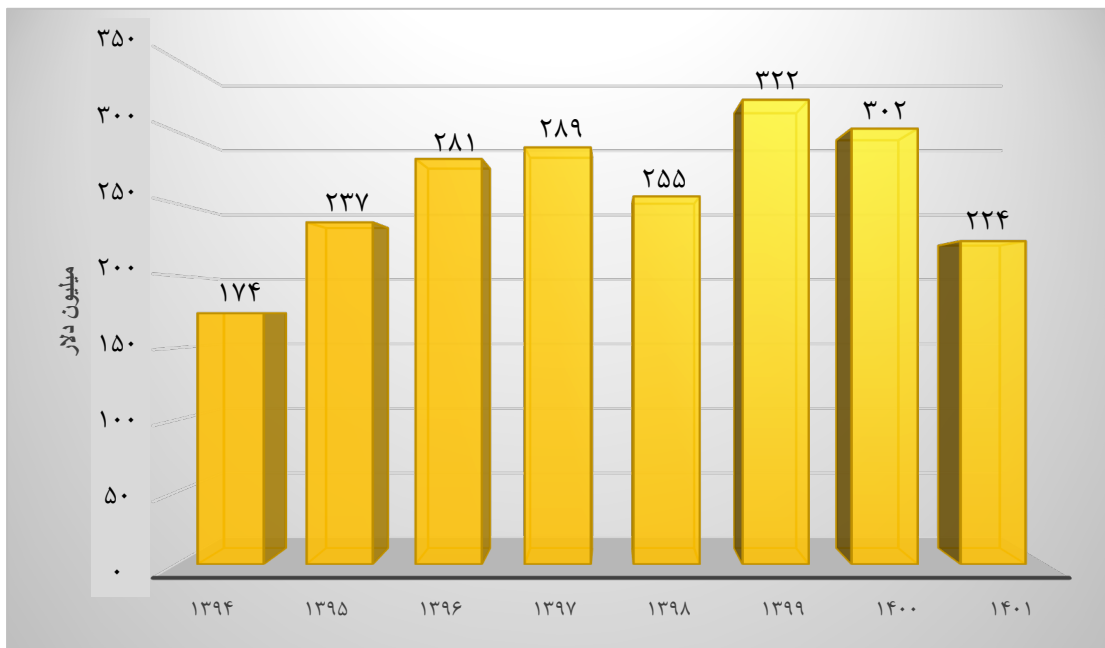
❖ برپایی نمایشگاه صنایع دستی در جام جهانی ۲۰۲۲ قطر و بافت فرش جام جهانی توسط هنرمندان

اصفهانی

❖ تعداد بیمه شدگان از محل صندوق اجتماعی روستاییان و عشایر حدود ۲۰۰۰ نفر

نمودار صادرات صنایع دستی بدون احتساب زیورآلات سنتی و تجارت چمدانی

جدول صنایع دستی و هنرهای سنتی تا سال ۱۴۰۱ در یک نگاه

عنوان شاخص	واحد معارف	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
صادرات صنایع دستی بدون احتساب زیورآلات سنتی و تجارت چمدانی	میلیون دلار	۱۷۴	۲۳۷	۲۸۱	۲۸۹	۲۵۵	۳۲۲	۳۰۲	۲۲۴
برآورد تقریبی فروش داخلی صنایع دستی	میلیارد تومان	۱۰۰۰	۱۰۱۶۰	۱۰۴۵۰	۱۰۷۱۱	۱۰۵۹۷	۱۰۴۸۴	۱۰۴۰۰	۱۰۰۰۰۰
میزان فروش بازارچه‌های موقت عرضه و فروش محصولات صنایع دستی	میلیون تومان	۳۴.۸۲۴	۴۴.۰۷۱	۵۶.۱۳۳	۸۳.۱۰۹	۸۸.۴۹۵	-	۲۲.۹۱۱	۱۶۵.۵۲۶
صدور پروانه تولید (انفرادی و کارگاهی)	تعداد/فقره	۱۵.۲۰۷	۱۹.۱۲۶	۲۲.۱۸۳	۲۱.۱۶۰	۹.۴۹۹	۱۵.۴۰۷	۱۹.۰۳۵	۴۲.۰۲۱
صدور کارت شناسائی هنرمندان (محاسبه فرصت‌های شغلی)	نفر	-	۷.۹۶۵	۳۳.۸۹۵	۳۲.۲۷۷	۱۲.۴۹۲	۹.۲۷۱	۱۶.۵۱۶	۳۲.۲۹۹
شهرها و روستاهای ثبت جهانی	شهر/روستا	۲	۲	۳	۳	۴	۰	۱۲	۰
شهرها و روستاهای ثبت ملی	شهر/روستا	-	-	۴	۸	۱۱	۲۹	۱۹	۲۱

^{۱۲} به دلیل شیوع بیماری کووید ۱۹ برنامه مذکور در سطح بین‌الملل عملکردی ندارد.

عملکرد متغیرهای کلیدی معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی

ردیف	عنوان هدف کمی	واحد اندازه گیری	سال ۱۳۹۵ (پایه)	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰	سال ۱۴۰۱		
									هدف	عملکرد	درصد تحقق
۱	نشان بین المللی مرغوبیت کالا (مهر اصالت)	نشان	۲۰	-	۴۶	-	-	۳۸	-	-	این برنامه دوسال یکبار می باشد.
۲	نشان ملی مرغوبیت کالا	نشان	-	۳۴۶	-	۴۸۵	-	۴۶۳	۵۹۵	۱۱۹	
۳	رشد سالیانه نسبت شاغلین آموزش دیده بخش صنایع دستی به کل شاغلین دارای مجوز	درصد	۲۳	۱۹	۵	۵	۵	۵	۲	۴۰	
۴	رشته های باززنده سازی شده در حوزه هنرهای سنتی و صنایع دستی در سال	تعداد	۳۱	۳۲	۳۹	۲۷	۲۱	۱۹	۱۶	۵۲	
۵	برندسازی در حوزه صنایع دستی در سال	رشته	۵	۱۲	۱۳	۲۴	۳۱	-	-	۱۳	
۶	مستندنگاری و تکمیل پرونده های مربوط به حقوق مالکیت معنوی و ثبت آثار در سال	تعداد	۳۱	۶۲	۶۸	۳۷	۵۵	۶۳	۱۰۰	۳۲۳	
۷	تعداد نمایشگاه های داخلی کشور	نمایشگاه	۱۹	۱۹	۲۰	۱۹	۳	۱۸	۲۰	۱۰۰	

^{۱۳} فرآیند برندسازی دارای سه مرحله ثبت ملی، بین المللی و در نهایت تجاری سازی است که منجر به برندسازی محصول می شود.

ردیف	عنوان هدف کمی	واحد اندازه گیری	سال ۱۳۹۵	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰	سال ۱۴۰۱		
			(پایه)					هدف	عملکرد	درصد تحقق	
۸	حمایت از ایجاد و توسعه مراکز عرضه و فروش دائم محصولات صنایع دستی	طرح در سال	۱۴	-	۳	۶	۷	۵	۳	۲	۶۷
۹	صادرات صنایع دستی به انضمام زیورآلات سنتی	میلیون دلار	۲۳۷	۲۸۱	۳۸۱	۵۲۵	۵۳۰	۵۳۰	۱۰۰۶۳	۲۲۴۱۴	۵۰
۱۰	پروانه تولید انفرادی صادر شده	تعداد/ فقره	۱۸.۳۸۲	۲۰.۳۳۴	۲۰.۱۱۹	۸.۹۲۳	۱۴.۶۷۱	۱۸.۲۵۹	۲۰.۰۰۰	۳۹.۲۴۵	۱۹۶
۱۱	پروانه تولید کارگاهی صادر شده	تعداد/ فقره	۱.۷۳۷	۱.۰۷۱	۱.۰۴۱	۵۷۶	۷۳۶	۷۷۶	۷۵۰	۲.۷۷۶	۳۷۰
۱۲	بیمه شدگان تسهیلات در سال	نفر	۵.۰۰۰	-	۸۷۲	۸۱۲	۰	۲.۴۲۳	۵.۰۰۰	۰	-
۱۳	اعطای کمک های فنی و اعتباری	کارگاه	۵	-	۰.۴	۹۰	۰	۳۵۴	-	۳۵۶	-
۱۴	صدور کارت شناسایی برای هنرمندان و شاغلین	نفر	۳۵.۹۶۲	۳۳.۸۹۵	۳۲.۲۷۷	۱۲.۴۹۲	۹.۲۷۱	۱۶.۵۱۶	۳۴.۹۰۰	۳۲.۲۹۹	۹۳
۱۵	ایجاد بازارچه های دائمی صنایع دستی	تعداد	۱۰	۱۱	۶	۷	۹	۱۵۵	۱۰	۲	۲۰

^{۱۴} بدون احتساب زیورآلات سنتی می باشد.

^{۱۵} با توجه به کمبود منابع هدف تکلیف شده براساس ابلاغ سازمان امور استخدامی کشور در سال ۱۴۰۰ برای این شاخص ایجاد ۵ بازارچه است.

دستاوردهای حوزه توسعه مدیریت و منابع

- ❖ کسب رتبه اول وزارتخانه در جذب منابع تبصره ۱۸ قانون بودجه ۱۴۰۰ (بالاترین میزان افزایش در تخصیص اعتبارات تبصره ۱۸ قانون بودجه ۱۴۰۰ بین دستگاه‌های اجرائی، ۱۰٪ از کل مبلغ تخصیصی قانون بودجه سالجاری)
- ❖ پرداخت تسهیلات به تعداد ۲۷۴ پروژه به مبلغ ۲۹۴,۴۹۰ میلیون ریال از محل منابع جزء (۲) بند (ب) تبصره ۱۶ قانون بودجه کل کشور در حوزه‌های گردشگری، صنایع دستی و مشاغل خانگی در دو بخش شهری و روستایی
- ❖ افزایش مشارکت بخش خصوصی در سرمایه‌گذاری حوزه گردشگری از طریق اصلاح دستورالعمل تبصره ۱۸ و آسیب‌شناسی دقیق و رفع موانع مشارکت

- ❖ کسب رتبه اول وزارتخانه در اشتغالزایی حوزه خدمات بر اساس اعلام وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی

- ❖ برای نخستین بار بعد از ۱۴ سال حسابرسی شرکت‌ها و سازمان‌های زیرمجموعه وزارتخانه
- ❖ افزایش فوق‌العاده ویژه کارکنان وزارتخانه به ۳۵ و ۵۰ درصد حقوق و مزایای مستمر برای مشمولین تصویب احکام پیشنهادی برنامه هفتم وزارتخانه در سازمان برنامه و بودجه کشور
- ❖ تدوین تبصره‌های پیشنهادی قانون بودجه ۱۴۰۲ و احکام دائمی و تصویب در صحن دولت

❖ تهیه و تدوین سند راهبردی وزارتخانه

- ❖ ایجاد ۱۳۴ عنوان پست جدید شامل: دفتر حقوقی، اداره صنایع دستی در ۳۱ استان کشور و دفاتر فنی، ثبت آثار و روابط عمومی در استان‌های بزرگ
- ❖ اتصال مجوزهای در اختیار وزارتخانه به درگاه ملی صدور مجوز و پنجره واحد

- ❖ تبدیل وضعیت ۸۱۶ نفر ایثارگر مشمول تبصره ۲۱ قانون بودجه سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱
- ❖ انجام فرآیند واگذاری تعداد ۲۴ پروژه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به بخش خصوصی در چارچوب ماده ۲۷ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخش از مقررات مالی (۲) و دستورالعمل شرایط واگذاری مصوبه شورای اقتصاد (واگذاری تعداد ۸ پروژه با حجم سرمایه‌گذاری بیش از ۲۸۵ میلیارد ریال)

- ❖ کارشناسی و تأیید ۱۲ پروژه برای ورود ماشین‌آلات و تجهیزات بخش گردشگری از حقوق ورودی گمرکی از طریق سامانه هماهنگ وزارت صنعت معدن و تجارت

حوزه پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری به عنوان بازوی پژوهشی وزارتخانه با هدف ارتقای فعالیت‌های پژوهشی و توسعه تحقیق در زمینه میراث فرهنگی و گردشگری و با تأکید بر آشکارسازی حلقه گم‌شده فرهنگی، تاریخی و طبیعی تأسیس شده است. تحقیق و پژوهش پایه و اساس حرکت رو به جلو و ترسیم افق‌های روشن است. نیاز به پژوهش در بخش میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری امری بدیهی است که به ماهیت همگام بنیادین و توسعه‌ای آن مربوط است. پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری علاوه بر وظایف حاکمیتی در حوزه‌های مرتبط، مرکز تحقیق و توسعه فعالیت‌های پژوهشی در راستای تحقق اهداف وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی نیز می‌باشد.

دستاوردهای حوزه پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

➤ اهم طرح‌های پژوهشی انجام شده:

- مطالعات سنگ‌شناسی و زمین‌شناسی محدوده تخت جمشید
- راهنمای حفاظت بنای تاریخی در برابر آتش
- آثار موقوفی کرمان در دوره قاجار (آثار بجا مانده از حاج آقا علی رفسنجانی)
- چهارچوب حفاظت و مرمت آرایه‌های گچی ایران

- معیارهای ثبت میراث معماری معاصر در فهرست آثار ملی ایران
- طرح ملی اطلس زبانی ایران

- بررسی و پژوهش در سکه‌های ایلیخانی، تیموری و ترکمانان (بر اساس نمونه‌های موزه ملک)

• اطلس ملی کتیبه‌های ایران باستان

- اجرای برنامه‌های بررسی، شناسایی و مستندسازی در پهنه کشور به‌منظور تکمیل نقشه باستان‌شناسی کشور
- انجام مطالعات باستان‌شناسی در سواحل جنوبی کشور به‌منظور تهیه نقشه باستان‌شناسی خلیج فارس و دریای مکران

- حمایت از راه‌اندازی مراکز رشد و نوآوری، استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های دانش بنیان در حوزه‌های مرتبط به‌منظور تقویت توان داخلی فعالیت‌های فناورانه
- راه‌اندازی مراکز رشد و نوآوری در مراکز استان‌ها و حوزه‌های مرتبط با میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در استان‌های تهران، اصفهان، بوشهر و مازندران

- ترجمه کتاب مهرها و گل‌مهرهای ساسانی در مجموعه ا. سعیدی اثر ریکا گیزلن (۲۰۰۷)

➤ تقویت آزمایشگاه‌های پژوهشکده حفاظت و مرمت آثار تاریخی - فرهنگی به منظور جلوگیری از خروج ارز ناشی از ارسال خدمات آزمایشگاهی به خارج از کشور و انجام تعداد ۲۳۹۶ آزمایش بر روی ۱۲۴۴ نمونه آزمایشگاهی

➤ انجام کاوش‌های نجات بخشی در محدوده سد چم‌شیر

➤ کاوش محوطه گورستانی مرسین چال در محدوده سد فینسک در استان سمنان

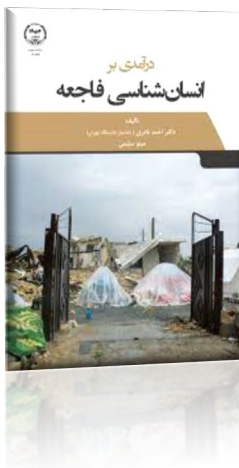
➤ برگزاری ۴ همایش ملی و بین‌المللی:

- بیستمین گردهمایی سالانه باستان‌شناسی
- چشم‌انداز منطقه‌ای میراث راه ابریشم
- چهارمین همایش ملی میراث زبانی
- همایش نوروز خلیج فارس

➤ کسب جایزه "کتاب دکتر نگهبان" توسط اعضای هیأت علمی پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

➤ انعقاد ۳۸ مورد تفاهم‌نامه بین‌المللی در چارچوب شناخت آثار ارزشمند فرهنگی - تاریخی ایران،

فعالیت‌های پژوهشی و استفاده از فناوری‌های نوین

➤ برگزیده شدن کتاب درآمدی بر انسان‌شناسی فاجعه به عنوان کتاب سال دانشجویی در بیست و نهمین دوره کتاب سال دانشجویی

جدول بررسی عملکرد شاخص‌های حوزه پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

ردیف	عنوان هدف کمی	واحد اندازه‌گیری	سال ۱۳۹۵	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰	۱۴۰۱		
			(پایه)					هدف	عملکرد	درصد تحقق	
۱	تعداد کاوش‌های باستان‌شناسی در سال	کاوش	۱۰۸	۱۱۶	۱۸۶	۱۱۶	۱۰۷	۹۵	۳۰۰	۴۹	۱۶
۲	تعداد حوزه مستندسازی شده مردم‌شناسی (مردم‌نگاری)	حوزه	۱۶	۲۲	۳۹	۲۹	۴۷	۷۷	۶۰	۱۶	۲۷
۳	تعداد حوزه مستندسازی شده زبان و گویش	حوزه	۲۰	۳	۳	۹	۲۱	۲۳	۶۰	۳	۱۶
۴	تعداد حوزه مستندسازی شده هنرهای سنتی	حوزه	۲۰	۲۳	۲۹	۳۵	۱۴	۷۲	۶۰	۸۸	۱۴۷

^{۱۶} محدودیت منابع دولتی، کاهش منابع تخصیص یافته و کمبود شدید اعتبارات پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری از عوامل عدم تحقق می‌باشد.

فصل دوم

بررسی عملکرد مواد قانونی

عملکرد مواد قانونی مرتبط با وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

با توجه به اهمیت تکالیف مندرج در مواد قانونی برنامه ششم توسعه کشور مرتبط با حوزه‌های میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، تحقق کامل و باکیفیت احکام یادشده می‌تواند در توسعه بیش از پیش حوزه‌های موردنظر بسیار موثر باشد.

از مهمترین عناوین عملکرد وزارتخانه در خصوص احکام برنامه ششم توسعه در سال ۱۴۰۱ می‌توان به تهیه و تدوین طرح‌های پژوهشی، تعامل و رایزنی با سایر ارگان‌های دولتی و نیمه‌دولتی جهت اسکان و رفاه زائرین، احداث، توسعه و تکمیل زیرساخت‌های گردشگری و تأسیسات بین‌راهی تردد زائرین، ساماندهی و حمایت از برگزاری رویدادهای گردشگری مذهبی، ثبت تعزیه شاهچراغ (ع) در تقویم رویدادهای گردشگری کشور، آموزش و توانمندسازی نیروهای فعال در حوزه گردشگری، ایجاد پایگاه‌های اطلاع‌رسانی و پاسخگویی به زائران در مساجد و اماکن مذهبی، آموزش عمومی ویژه علاقه‌مندان و افراد جویای کار در راستای فرهنگ‌سازی و ترویج رشته‌های صنایع دستی کشور با تاکید بر رشته‌های بومی هر استان، ثبت ملی و جهانی شهرهای صنایع دستی، تخصیص اعتبارات زیرساختی برای ۲۶ روستای هدف گردشگری، شناسایی اراضی قابل واگذاری با همکاری دستگاه‌ها، انتقال سند بدون محاسبه ارزش افزوده ناشی از سرمایه‌گذاری، اخذ مصوبه در اولویت قراردادن توسعه زیرساخت‌های گردشگری توسط شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و کمیته برنامه‌ریزی شهرستان و گردآوری و جمع‌بندی گزارش عملکرد دستگاه‌های اجرایی همکار در سند راهبردی گردشگری اشاره نمود.

جدول عملکرد مواد قانونی مرتبط با وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

در سال ۱۴۰۱

ردیف	ماده بند - جزء	متن قانون	عملکرد ۱۴۰۱
۱	۹۷ بند الف	شناسایی دقیق نیازها و مشکلات زائران، برنامه‌ریزی و تدوین سازوکارهای لازم جهت ساماندهی امور زائران و تأمین زیرساخت‌های لازم از طریق حمایت از شهرداری‌ها و بخش‌های غیردولتی	<p>استان قم:</p> <ul style="list-style-type: none"> تهیه و تدوین طرح پژوهشی "ارزیابی و اولویت‌بندی جاذبه‌های گردشگری با هدف توسعه اقتصادی استان با رویکرد آینده‌پژوهی" <p>استان خراسان رضوی:</p> <ul style="list-style-type: none"> رسیدگی به شکایات واصله از دفاتر خدمات مسافرتی، واحدهای اقامتی و سایر واحدهای خدمت‌رسان برپایی پایگاه‌های استقبال از زائرین در دهه پایانی ماه صفر و ایام پیک گردشگری تعامل و رایزنی با سایر ارگان‌های دولتی و نیمه‌دولتی جهت اسکان و رفاه زائرین دهه پایانی ماه صفر تسهیل روند اعطای مجوزهای گردشگری به متقاضیان <p>استان ایلام:</p> <ul style="list-style-type: none"> واگذاری کمپینگ مهران به شهرداری جهت خدمات‌دهی احداث، توسعه و تکمیل زیرساخت‌های گردشگری و تأسیسات بین‌راهی تردد زائرین <p>استان فارس:</p> <ul style="list-style-type: none"> ارائه بسته‌های تشویقی به سرمایه‌گذاران متقاضی در بافت تاریخی شیراز به منظور افزایش ظرفیت مراکز اقامتی برای زائرین و گردشگران مذهبی <p>واحدهای ستادی:</p> <ul style="list-style-type: none"> طراحی و اجرای جشنواره حجاجی سفر به مقصد شهرهای زیارتی با هدف تسهیل سفرهای ارزان قیمت جذب سرمایه‌گذار، اعطای تسهیلات و مشوق‌های لازم به سرمایه‌گذاران و صدور مجوزهای لازم برای ایجاد تأسیسات اقامتی، پذیرایی و تفریحی در شهرهای مقصد گردشگران مذهبی برقراری ارتباط میان فعالان گردشگری داخلی و خارجی در قالب برگزاری نشست‌های B2B برای ورود گردشگران مذهبی از کشورهای هم‌جوار معرفی تعداد ۱۳۸ طرح در بخش گردشگری به بانک‌های عامل جهت دریافت تسهیلات با هدف رفع مشکلات اقامتی، تفریحی و رفاهی زائران در سه استان خراسان رضوی، قم و فارس از محل صندوق توسعه ملی، منابع داخلی بانک‌ها و بند الف تبصره ۱۸
۲	۹۷ بند ب	توسعه امکانات، فعالیت‌های فرهنگی و خدمات زیارتی در قطب‌های زیارتی و گردشگری مذهبی و فراهم نمودن زمینه زیارت و اجرای طرح‌های (پروژه‌های) زیربنایی مورد نیاز در قالب بودجه‌های سنواتی	<p>استان خراسان رضوی:</p> <ul style="list-style-type: none"> برگزاری مسابقات، جشنواره‌ها نمایشگاه‌های فرهنگی در محل اماکن تاریخی برگزاری تورهای آشناسازی ویژه دانش‌آموزان، خبرنگاران، جامعه فرهنگی و ... <p>استان ایلام:</p> <ul style="list-style-type: none"> احیاء، تکمیل و راه‌اندازی ۵ واحد مجتمع خدماتی بهداشتی بین‌راهی در مسیرهای تردد زائرین <p>واحدهای ستادی:</p> <ul style="list-style-type: none"> ایجاد میزهای تخصصی گردشگری زیارت و مذهبی، نهضت مقاومت و انقلاب اسلامی، جنگ و دفاع مقدس (راهیان نور) و معنوی تشکیل شبکه کارگزاران سفرهای زیارتی به شهرهای مشهد، شیراز و قم در ۳۱ استان کشور تهیه بسته‌های حمایتی در فصل‌های پرتردد و کم‌تردد گردشگری و اجرای برنامه‌های جانبی

عملکرد ۱۴۰۱	متن قانون	ماده بند - جزء	ردیف
<ul style="list-style-type: none"> • ایجاد سامانه‌های یکپارچه اطلاع‌رسانی و فراهم آوردن شرایط دسترسی زائرین به سامانه مذکور در مبدا از طریق فروشگاه‌های مجازی آنلاین و ارائه خدمات فرهنگی و رفاهی به زائرین • معرفی سایر محصولات گردشگری استان همچون گردشگری فرهنگی، تاریخی و طبیعی با هدف تنوع بخشی سفر و افزایش ماندگاری زائرین در مشهد و ایجاد انگیزه جهت انجام سفرهای تکراری زائرین • اعلام آمادگی وزارتخانه جهت حمایت از سفرهای ارزان ویژه کارکنان زیرمجموعه مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه کشور (طرف قرارداد) مانند پرداخت تسهیلات سفرهای برنامه‌ریزی شده از محل تبصره ۱۸ قانون بودجه کل کشور • ساماندهی و حمایت از برگزاری رویدادهای گردشگری مذهبی و درج در تقویم رویدادهای گردشگری کشور و جذب گردشگران خارجی مرتبط • توسعه همزمان گردشگری سلامت و زیارت با هدف جذب بازار گردشگری کشورهای همسایه • آموزش و توانمندسازی نیروهای فعال در حوزه گردشگری شاغل در شهرهای مقصد گردشگری مذهبی • نظارت مستمر بر فرآیند خدمات‌رسانی در تأسیسات گردشگری واقع در شهرهای مقصد گردشگری • طراحی مسیرهای گردشگری دینی • تدوین سند بخشی توسعه گردشگری دینی با رویکرد محصول محور • تخصیص اعتبار از محل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی و استانی به‌منظور ایجاد زیرساخت‌های موردنیاز پروژه‌ها و تأسیسات گردشگری استان‌های خراسان رضوی، فارس و قم <p style="text-align: center;">استان کرمانشاه:</p> <ul style="list-style-type: none"> • نظارت بر تأسیسات اقامتی، پذیرایی بین‌راهی و ... تحت پوشش شرکت توسعه گردشگری • ایجاد کیوسک اطلاع‌رسانی در مسیر بیستون به کرمانشاه • ایجاد ۱۰۰ غرفه صنایع‌دستی در مسیر راه کربلا (کنگاور و اسلام‌آباد غرب) • توزیع نقشه و بروشور جاذبه‌های استان • هماهنگی با اداره کل حمل و نقل جاده‌ای جهت نصب بنر معرفی جاذبه‌های استان در بیلборدهای جاده‌ای مسیر راه کربلا • تکمیل بانک اطلاعاتی استان به‌منظور نیازسنجی و جانمایی مجتمع‌های خدماتی بهداشتی <p style="text-align: center;">استان فارس:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ثبت تعزیه شاهچراغ (ع) در تقویم رویدادهای گردشگری کشور و اجرای سالانه این رویداد • صدور حدود ۷۰ گواهی گردشگری سلامت به دفاتر خدمات گردشگری بند «ب» جهت حمایت از گردشگران سلامت (عمدتاً از کشورهای اسلامی) • ایجاد پایگاه‌های اطلاع‌رسانی و پاسخگویی به زائران در مساجد و اماکن مذهبی • برگزاری برنامه‌ها و رویدادهای مذهبی مناسبتی در اماکن تاریخی و فرهنگی • انجام طرح پژوهشی گردشگری مذهبی استان همدان (درآمدی بر گردشگری مذهبی) 			

ردیف	ماده بند - جزء	متن قانون	عملکرد ۱۴۰۱
۳	۹۸ بند الف	<p>دستگاه‌های اجرائی مکلفند به منظور صیانت از میراث فرهنگی و حمایت از صنایع دستی و تشویق و توسعه گردشگری اقدامات زیر را انجام دهند:</p> <p>۱. هزینه‌های مربوط به پژوهش، حفاظت و مرمت آثار منقول و غیرمنقول ثبت شده در فهرست آثار ملی و فهرست‌های ذیربط آثار در اختیار و در حیطه وظایف تخصصی همان دستگاه را در قالب بودجه سنواتی از محل اعتبارات خود تأمین کنند. این اعتبارات در چارچوب ضوابط قانونی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری هزینه می‌شود.</p> <p>۲. تأسیسات گردشگری از هر نظر تابع قوانین و مقررات بخش صنعت گردشگری به استثنای معافیت‌های مالیاتی است و از شمول قانون نظام صنفی مستثنی می‌باشد.</p>	<ul style="list-style-type: none"> انجام بیش از ۱۵ طرح پژوهشی از جمله: مطالعات سنگ‌شناسی و زمین‌شناسی محدوده تخت جمشید، راهنمای حفاظت بنای تاریخی در برابر آتش، آثار موقوفی کرمان در دوره قاجار، تهیه و تدوین چارچوب حفاظت و مرمت آرایه‌های گچی ایران، طرح ملی اطلس زبانی ایران و ... درحال حاضر مبنای فعالیت تاسیسات گردشگری، قوانین و مقررات صنعت گردشگری است و از شمولیت نظام صنفی مستثنی شده‌اند. تهیه دستورالعمل و انجام اقدامات لازم برای ایجاد تشکل‌های حرفه‌ای گردشگری با توجه به مستثنی شدن بخش گردشگری از قانون نظام صنفی
۴	۹۸ بند ب	<p>سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری موظف است به منظور حفظ و صیانت از میراث فرهنگی اقدام لازم را با همکاری و هماهنگی سایر دستگاه‌های اجرائی ذیربط به منظور شناسایی، مستندسازی، حفاظت و مرمت و معرفی میراث فرهنگی (اعم از ملموس و ناملموس) میراث طبیعی، ایجاد شهرهای جهانی صنایع دستی و احیای هنرهای سنتی در حال زوال در حوزه فرهنگ و تمدن ایرانی و ثبت در فهرست میراث جهانی را طبق بودجه سنواتی به عمل آورد.</p>	<ul style="list-style-type: none"> تصویب و ابلاغ ۱۸ گزارش اقدام حفاظتی انجام شده بر روی میراث طبیعی ثبت شده حفاظت و مرمت حدود ۴۰،۸۸۲ قلم شیء در اختیار بخش دولتی و خصوصی ساماندهی و مستندنگاری اموال منقول فرهنگی - تاریخی در اختیار بخش دولتی و خصوصی شامل ۶۰۵،۷۶۴ قلم شیء تعداد آثار ثبت شده غیرمنقول (ملی): ۲۳۵ اثر تعداد آثار ثبت شده منقول (ملی): ۱۶۰ اثر تعداد آثار ثبت شده طبیعی (ملی): ۱۰۸ اثر تعداد آثار تعیین حریم شده: ۲۹۴ اثر تعداد آثار ثبت شده ناملموس (ملی): ۱۷۸ اثر آموزش تخصصی ویژه شاغلان صنایع دستی در راستای توانمندسازی و ارتقاء سطح علمی و مهارتی آنان در حین تولید به تعداد ۱۰،۹۸۵ نفر آموزش عمومی ویژه علاقه‌مندان و افراد جویای کار در راستای فرهنگ‌سازی و ترویج رشته‌های صنایع دستی کشور با تاکید بر رشته‌های بومی هر استان به تعداد ۱۵،۱۰۰ نفر انجام مراحل اولیه ثبت ۳ شهر جهانی صنایع دستی (تکمیل پرونده و ارسال به شورای جهانی صنایع دستی) انعقاد ۶۵۰ مورد موافقت‌نامه مشارکت در مرمت آثار تاریخی در اختیار بخش غیردولتی

ردیف	ماده بند - جزء	متن قانون	عملکرد ۱۴۰۱
			<ul style="list-style-type: none"> • ساماندهی و تعمیر بناهای مهم و مساجد جامع تاریخی، ساماندهی و مرمت محوطه‌های تاریخی، بقاع متبرکه و آرامگاه‌های مفاخر و مرمت آثار و بناهای ثبت‌شده در اختیار دستگاه‌های دولتی در مجموع ۱،۵۶۶ کارگاه • ساماندهی و مرمت ۵۸۰ اثر تاریخی در طرح‌های ایجاد اشتغال پایدار و اعطای کمک‌های فنی و اعتباری • تهیه برخی از طرح‌های ویژه بافت‌های تاریخی شهری و روستایی در پایگاه‌های میراث ملی، ایجاد، توسعه و بهسازی تاسیسات زیرساختی در بافت‌ها، بناها و مجموعه آثار میراث فرهنگی- طبیعی جهانی و نیز همکاری در قالب ریزپروژه‌های حفاظت و مرمت، احیا و ... با مشارکت سایر دستگاه‌های ذیربط نظیر شهرداری‌ها، دهیاری‌ها، وزارت نیرو و ...
۵	۹۹	<p>بنیاد مسکن انقلاب اسلامی با همکاری سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری موظف است نسبت به تهیه و اجرای طرح بهسازی و احیای حداقل سیصد روستای دارای بافت با ارزش تاریخی و فرهنگی و روستاهای هدف گردشگری را از محل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، تا پایان اجرای قانون برنامه در بودجه سنواتی اقدام نماید تا در چارچوب مفاد این ماده حفظ، نگهداری و مورد بهره‌برداری قرار گیرد.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • تامین زیرساخت‌های گردشگری روستاهای منتخب هدف گردشگری در ۲۶ روستای کشور
۶	۱۰۰ بند الف	<p>سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مکلف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه، سند راهبردی توسعه گردشگری را در چارچوب قوانین مربوطه با رویکرد استفاده حداکثری از بخش خصوصی جهت تصویب هیأت وزیران ارائه نماید.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • تهیه، تدوین و ابلاغ سند راهبردی توسعه گردشگری مصوب (شماره ۶۶۶۳۴/ت/۵۵۲۹۳-هـ مورخ ۱۳۹۹/۶/۱۶) به دستگاه‌های مرتبط دارای حکم • تکلیف ۶۰ حکم برای ۲۳ دستگاه و ۹ حکم برای وزارتخانه در سند راهبردی گردشگری با توجه به ماهیت فرابخشی و لزوم تعامل و هم‌افزایی بین دستگاه‌های مرتبط • مشخص نمودن اقدامات لازم برای ادارات کل استانی جهت برقراری تعامل موثر با زیرمجموعه‌های استانی دستگاه‌های دارای حکم • تهیه و تدوین گزارش پیشرفت دو سالانه اقدامات سند راهبردی گردشگری در قالب چارچوب تعیین‌شده در سطوح ستادی و استانی
	۱۰۰ بند الف جزء ۱ء	<p>تهیه و الحاق پیوست تخصصی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری برای کلیه طرح‌های توسعه‌ای بزرگ و مهم در حوزه‌های زیربنایی، تولیدی و خدمات دستگاه‌های موضوع ماده (۳) قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۳ جهت تطبیق با اهداف و وظایف سازمان مذکور در سطوح ملی، منطقه‌ای، استانی و شهری</p>	<ul style="list-style-type: none"> • تهیه و تدوین آیین‌نامه پیشنهادی • تدوین فهرست طرح‌ها و پروژه‌های مشمول انجام مطالعات میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و هنرهای سنتی • رئیس و سرفصل گزارشات ارزیابی اجمالی طرح‌ها و پروژه‌های مشمول ارزیابی حوزه‌های میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و هنرهای سنتی

ردیف	ماده بند - جزء	متن قانون	عملکرد ۱۴۰۱
	۱۰۰ بند الف اجزاء ۲ و ۳	۲. اختصاص یارانه و تسهیلات مالی در چارچوب بودجه سنواتی و معافیت‌های مالیاتی و عوارضی به تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی در چارچوب قوانین مربوطه ۳. ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز مناطق گردشگری از قبیل راه، خدمات رفاهی و اقامتی، استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در سرمایه‌گذاری، واگذاری تسهیلات ارزان قیمت و سایر اقدامات حمایتی در قالب بودجه سنواتی	<ul style="list-style-type: none"> تصویب و ابلاغ آیین‌نامه اجرایی اجزاء ۲ و ۳ بند الف ماده ۱۰۰ در تاریخ ۱۴۰۰/۱۲/۲۸ به شماره ۱۷۲۵۳/ت/۵۵۳۳۴-هـ توسط هیات محترم وزیران شناسایی اراضی قابل واگذاری با همکاری دستگاه‌ها، انتقال سند بدون محاسبه ارزش افزوده ناشی از سرمایه‌گذاری، در اولویت قراردادن زیرساخت‌ها توسط استانداری‌ها، معافیت‌ها و تخفیفات شهرداری‌ها برای پروژه‌های گردشگری اخذ مصوبه در اولویت قراردادن توسعه زیرساخت‌های گردشگری توسط شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و کمیته برنامه‌ریزی شهرستان پرداخت بیش از ۱۵۷ میلیارد ریال یارانه سود کارمزد بانکی به تعداد ۷۹ پروژه به بهره‌برداری رسیده با هدف حمایت از سرمایه‌گذاران بخش در چارچوب قوانین مربوطه
	۱۰۰ تبصره	آیین‌نامه اجرایی این بند توسط سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و با همکاری وزارتخانه‌های کشور، جهاد کشاورزی، راه و شهرسازی، سازمان حفاظت محیط‌زیست و سازمان تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.	
	۱۰۰ بند ب	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری با همکاری سازمان موظف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه طرح ساماندهی گردشگری جنگل‌های شمال و شمال غرب کشور و زاگرس، سواحل شمالی و جنوبی با اولویت سواحل مکران طبق قوانین مربوطه را تهیه و جهت تصویب به هیأت وزیران ارائه نماید.	<ul style="list-style-type: none"> تصویب و ابلاغ طرح ساماندهی جنگل‌های شمال و شمال غرب کشور و زاگرس، سواحل شمالی و جنوبی با اولویت سواحل مکران با شماره ۸۶۹۲۸/ت/۵۹۲۷۰-هـ مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۱۱ توسط هیئت محترم وزیران جمع‌آوری و بارگذاری لایه‌های مکانی و توصیفی داده‌های گردشگری در قالب ژئودیتابیس در سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) به منظور ایجاد پایگاه رصد و پایش اطلاعات گردشگری (سواحل و جنگل‌ها) کشور گردآوری و جمع‌بندی گزارش عملکرد دستگاه‌های اجرایی همکار در سند راهبردی گردشگری اجرای برنامه آموزش همگانی با رویکرد سفر مسئولانه از طریق توافق با معاونت پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به منظور تولید محتوای آموزش عمومی و فرهنگ‌سازی سفر به عنوان یکی از محورهای دارای اولویت پژوهشی (در قالب همکاری در طرح فرصت مطالعاتی اعضای محترم هیأت علمی دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی کشور)
	۱۰۰ بند پ	دولت مکلف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه، تمهیدات و اقدامات قانونی لازم را جهت مدیریت یکپارچه و جامع میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به عمل آورد.	تهیه و تدوین سند راهبردی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
	۱۰۰ بند ت	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مکلف است کل درآمد اختصاصی و کمک‌های مردمی از اماکن و محوطه‌های تاریخی و موزه‌ها را که در اجرای ماده (۵) قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۳ به صورت هیأت امنائی تشکیل و اداره می‌شوند به حسابی که نزد خزانه افتتاح می‌گردد، واریز نماید. صد درصد (۱۰۰٪) وجوه حاصله و همچنین سهم کمک‌های دولتی اختصاص داده شده به این اماکن در قالب بودجه سنواتی در اختیار سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری قرار می‌گیرد	<ul style="list-style-type: none"> تصویب آیین‌نامه داخلی هیات امنای واحد مجموعه‌های ملی در راستای اجرای بند «۹» ماده «۹» آیین‌نامه اجرایی ماده (۵) قانون تشکیل وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مصوب هیئت وزیران تشکیل "کمیسیون دائمی هیأت امنای واحد" در راستای اجرای ماده (۵) آیین‌نامه داخلی هیأت امنای واحد مجموعه‌های ملی

ردیف	ماده بند - جزء	متن قانون	عملکرد ۱۴۰۱
		تا برای اداره، توسعه و مرمت این اماکن اختصاص یابد.	
	۱۰۰ بند ث	<p>سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری می‌تواند بخشی از امور تصدی‌گری و اجرائی خود را به تشکل‌های حرفه‌ای و تخصصی گردشگری که طبق قانون تشکیل شده‌اند، واگذار کند.</p> <p>تبصره - تعرفه‌های قانونی هزینه‌ای این خدمات با تایید سازمان مذکور، با تصویب هیات وزیران توسط تشکل‌های تعیین شده قابل دریافت و هزینه می‌باشد.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • واگذاری امور اجرایی نمایشگاه‌های بین‌المللی گردشگری خارجی طی ابلاغیه شماره ۱۴۹۲۱۰۱/۱۸۸۹۵ مورخ ۱۴۰۱/۱۶/۲۲ به کانون جهانگردی و اتومبیلرانی ج.ا.ایران • تفویض وظایف و اختیارات شامل: تمدید نوبت دوم موافقت اصولی تاسیسات گردشگری، صدور کارت راهنمایان گردشگری، برگزاری کمیسیون درجه‌بندی و صدور گواهینامه کیفیت خدمات گردشگری، موافقت یا عدم موافقت اولیه برای امکان تغییر کاربری اراضی گردشگری به کاربری غیر، فرآیند ثبت شرکت‌های گردشگری و تائید محل دفاتر و شرکت‌های خدمات مسافرتی و گردشگری به استان‌ها طی ابلاغ شماره ۱۴۰۰۲۱۰۰/۳۳۵۴۲ مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۲۳ • احصاء و تعیین موارد قابل واگذاری به تشکل‌های غیردولتی از قبیل: احداث، بهره‌برداری و نظارت بر تاسیسات گردشگری، صدور مجوز و نظارت بر دفاتر خدمات مسافرتی و ... • واگذاری امور به تشکل‌های حرفه‌ای از جمله جامعه حرفه‌ای اقامتگاه‌های بوم‌گردی در سطح استان در چارچوب بخشنامه ابلاغی • واگذاری اجرای کلیه دوره‌های کوتاه مدت آموزشی گردشگری، هتلداری و دوره‌های توانمندسازی نیروی انسانی شاغل و حرفه‌ای بخش و دستگاه‌های مرتبط به موسسات آموزشی خصوصی تحت پوشش وزارتخانه • تدوین و ابلاغ دستورالعمل نحوه ایجاد و فعالیت تشکل‌های حرفه‌ای صنعت گردشگری با همکاری بخش خصوصی • تدوین تعرفه‌های قانونی موارد واگذار شده
	۱۰۰ بند ج	دولت مکلف است از محل منابع بند (الف) ماده (۶۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ گازرسانی روستاهای هدف گردشگری را نیز در اولویت قرار دهد.	<ul style="list-style-type: none"> • روستاهای هدف گردشگری به تعداد ۵۰۰ روستا شناسایی گردید. • طبق مکاتبه با وزارت نفت اعلام گردید گازرسانی به بیش از ۳۰۰ روستای هدف گردشگری انجام شده و مابقی در دستور کار وزارت قرار دارد.

فصل سوم

بررسی عملکرد منابع مالی

بررسی عملکرد منابع مالی

این قسمت از گزارش دربرگیرنده عناوین برنامه‌ها و عملکرد بودجه‌های مصوب و ابلاغی است که در دو بخش اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و اعتبارات هزینه‌ای بررسی می‌شود.

اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای عمومی

اعتبار مصوب سال ۱۴۰۱ طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با دستگاه‌های وابسته معادل ۱۳,۴۰۶,۰۲۵ میلیون ریال می‌باشد که پس از کسر اعتبارات دستگاه‌های وابسته (شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی به میزان ۲۶۱,۵۰۴ میلیون ریال و پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری به میزان ۵۳,۶۵۴ میلیون ریال)، اعتبار مصوب وزارت ۱۳,۰۹۰,۸۶۷ میلیون ریال و اعتبار ابلاغی ۱۱,۸۰۴,۱۰۴ میلیون ریال بوده است. اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارتخانه ذیل ۴ برنامه و یک مورد بدون برنامه توزیع می‌شود. از اعتبار ابلاغی وزارتخانه در سال ۱۴۰۱ اعتباری معادل ۶,۸۱۰,۲۷۹ میلیون ریال در حدود ۵۷ درصد از اعتبارات ابلاغی تخصیص یافته است. لازم به ذکر است که اعتبارات یادشده بدون کسر احکام دادگاه موضوع بند ج ماده ۲۴ قانون الحاق (۲) و افزایش ابلاغ انتهایی سال برخی طرح‌ها با توجه به ابلاغ تخصیص بیش از ۱۰۰٪ بوده است. همچنین از مجموع تخصیص ابلاغی مبلغ ۶,۳۷۸,۲۷۹ میلیون ریال معادل ۹۶ درصد بصورت نقد و مبلغ ۴۳۲,۰۰۰ میلیون ریال معادل ۶ درصد در قالب اسناد خزانه بوده است. همچنین مبلغ ۴,۲۸۹,۴۱۲ میلیون ریال از تخصیص نقدی، معادل ۶۷ درصد آن و مبلغ ۱۴۰,۰۰۰ میلیون ریال از تخصیص اسناد خزانه، معادل ۳۲ درصد آن بابت اجرای مصوبات سفر رییس جمهور محترم ابلاغ شده است.

اعتبارات هزینه‌ای عمومی

اعتبار هزینه‌ای مصوب سال ۱۴۰۱ وزارتخانه و دستگاه‌های وابسته معادل ۱۴,۰۰۰,۸۶۷ میلیون ریال می‌باشد که پس از کسر اعتبارات دستگاه‌های وابسته (مرکز مطالعات منطقه‌ای حفظ میراث فرهنگی نامملوس در آسیای میانه و غربی به میزان ۴۵,۰۰۰ میلیون ریال و پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری با درآمد ۸۶۵,۰۰۰ میلیون ریال و بدون درآمد اختصاصی به میزان ۷۵۵,۰۰۰ میلیون ریال) اعتبار مصوب وزارتخانه به ۸,۲۹۰,۴۳۱ میلیون ریال و اعتبارات ابلاغی به ۸,۰۶۱,۷۱۸ میلیون ریال است. اعتبارات هزینه‌ای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ذیل ۸ برنامه توزیع می‌شود. اعتبار تخصیص یافته هزینه‌ای وزارتخانه در سال ۱۴۰۱ معادل ۷,۶۴۱,۴۸۶ و معادل ۹۵ درصد اعتبار ابلاغی بوده است.

شایان ذکر است وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در سال ۱۴۰۱ از محل ردیف‌های متفرقه و ردیف درآمد اختصاصی اعتبار دریافت کرده‌است که میزان اعتبار و تخصیص آن‌ها در جدول ذیل آمده‌است.

جدول عملکرد تامین اعتبار و تخصیص سال ۱۴۰۱

ارقام به میلیون ریال

ردیف	شماره طبقه‌بندی	عنوان برنامه	اعتبار مصوب ۱۴۰۱			تخصیص ۱۴۰۱			درصد تحقق	
			هزینه‌ای	دارایی‌های سرمایه‌ای	تملک	جمع کل	هزینه‌ای	دارایی‌های سرمایه‌ای	تملک	جمع کل
۱	۱۰۰۲۱۱۵۰۰۰	ارتقاء بهره‌وری	۱۰,۰۰۰	-	-	۱۰,۰۰۰	-	-	-	-
۲	۱۳۰۲۰۳۴۰۰۰	ارائه خدمات یکپارچه دولت هوشمند (الکترونیکی)	۸۰,۰۰۰	۱۶۸,۲۳۴	۵۵,۸۶۱	۲۴۸,۲۳۴	۱۷۵,۰۰۰	۲۳۰,۸۶۱	۶۹,۸	۱۰۴
۳	۱۷۰۴۰۰۴۰۰۰	صیانت از میراث فرهنگی ناملموس	۴۵,۰۰۰	-	۴۵,۰۰۰	۴۵,۰۰۰	-	۴۵,۰۰۰	۱۰۰	-
۴	۱۷۰۴۰۱۱۰۰۰	صیانت از میراث فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۳,۶۷۰,۰۰۰	۸,۵۵۰,۷۴۵	۳,۵۲۴,۳۸۰	۱۲,۲۲۰,۷۴۵	۴,۲۹۳,۷۰۴	۷,۸۱۸,۰۸۴	۹۶	۵۰,۲
۵	۱۷۰۴۰۱۲۰۰۰	برنامه‌ریزی، راهبری و نظارت	۱۰۰,۰۰۰	-	۸۷,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	-	۸۷,۰۰۰	۸۷	-
۶	۱۷۰۶۰۰۲۰۰۰	-	-	۴۶,۳۲۰	-	۴۶,۳۲۰	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	-	۲,۲
۷	۱۷۰۶۰۰۸۰۰۰	سیاست‌گذاری، راهبری و توسعه صنعت گردشگری	۲,۷۰۹,۵۷۲	۲,۵۴۲,۵۱۴	۲,۵۵۸,۳۱۳	۵,۲۵۲,۰۸۶	۱,۸۹۸,۶۸۲	۴,۴۵۶,۹۹۵	۹۴,۴	۷۴,۷
۸	۱۷۰۷۰۰۴۰۰۰	حمایت از ارتقاء و توسعه صنایع دستی	۱,۳۹۷,۱۴۶	۴۹۶,۲۹۱	۱,۳۳۹,۵۲۸	۱,۸۹۳,۴۳۷	۴۴۱,۸۹۳	۱,۷۸۱,۴۲۱	۹۵,۹	۸۹
۹	۱۸۰۲۰۷۳۰۰۰	آموزش غیررسمی فنی، حرفه‌ای و مهارتی برای گروه‌های هدف در مراکز آموزش دولتی و آموزشگاه‌های آزاد بصورت حضوری و مجازی هوشمند	۵۰,۰۰۰	-	۳۱,۴۰۴	۵۰,۰۰۰	-	۳۱,۴۰۴	۶۲,۸	-
جمع			۸,۰۶۱,۷۱۸	۱۱,۸۰۴,۱۰۴	۷,۶۴۱,۴۸۶	۱۹,۸۶۵,۸۲۲	۶,۸۱۰,۲۷۹	۱۴,۴۵۱,۷۶۵	۹۴,۸	۵۷,۷

اعتبارات جدول فوق مربوط به اعتبارات مصوب و تخصیص برنامه‌های وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با رعایت ماده ۷۹ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ارائه شده‌است. ماحذ: وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

جدول اعتبارات از محل اختصاصی، متفرقه و خارج از بودجه عمومی سال ۱۴۰۱

ارقام به میلیون ریال

ردیف	محل تامین اعتبار	شماره برنامه	عنوان برنامه	دستگاه اجرایی	اعتبار ۱۴۰۱			تخصیص ۱۴۰۱		
					هزینه‌ای	تملك دارایی سرمایه‌ای	جمع	هزینه‌ای	تملك دارایی سرمایه‌ای	جمع
۱	اعتبارات ردیف‌های متفرقه قانون بودجه ۱۴۰۱	۱۷۰۶۰۰۸۰۰۰	سیاست‌گذاری، راهبردی و توسعه صنعت گردشگری	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۷۶،۹۵۰	-	۷۶،۹۵۰	۲۳،۳۸۰	-	۲۳،۳۸۰
۲	اعتبارات ردیف‌های متفرقه قانون بودجه ۱۴۰۱	۱۷۰۷۰۰۴۰۰۰	حمایت از ارتقاء و توسعه صنایع دستی		۱۷۲،۸۵۴	۱۹،۰۰۰	۱۹۱،۸۵۴	۱۹،۰۰۰	۱۹،۰۰۰	-
۳	اعتبارات ردیف‌های متفرقه قانون بودجه ۱۴۰۱	۱۷۰۴۰۱۱۰۰۰	صیانت از میراث فرهنگی جمهوری اسلامی ایران		۸۷۰،۲۶۰	۷۶۷،۹۳۱	۱،۶۳۸،۱۹۱	۹۹۸،۴۳۳	۳۲۸،۰۱۷	۱،۳۲۶،۴۵۰
۴	اعتبارات ردیف‌های متفرقه قانون بودجه ۱۴۰۱		مشترک بین برنامه‌ها		۵۵۱،۰۰۰	۱،۴۸۷،۲۲۲	۲،۰۳۸،۲۲۲	۵۵۱،۰۰۰	۱،۴۷۹،۲۲۲	۲،۰۳۰،۲۲۲
۵	درآمدهای اختصاصی	۱۷۰۴۰۱۱۰۰۰	صیانت از میراث فرهنگی جمهوری اسلامی ایران		۱۹۴،۰۰۰	۲۹۱،۰۰۰	۴۸۵،۰۰۰	۴۴۸،۳۳۱	۲۹۱،۰۰۰	۷۳۹،۳۳۱
۶	اعتبارات ردیف‌های درآمدی (تامین، آماده‌سازی و اداره موزه‌ها و ابنیه تاریخی)		مشترک بین برنامه‌ها		۲۰۱،۶۶۳	۲۴۵،۴۹۶	۴۴۷،۱۵۹	۱۳۴،۵۳۴	۱۶۴،۸۹۰	۲۹۹،۴۲۴
۷	اعتبارات ردیف‌های درآمدی (عوارض خروج مسافر از مرزهای کشور)		مشترک بین برنامه‌ها		۱۹۲،۰۶۰	۴۶۳،۲۰۰	۶۵۵،۲۶۰	۱۷۵،۷۷۷	۵۲۵،۲۰۰	۷۰۰،۹۷۷
		جمع			۲،۲۵۸،۷۸۷	۳،۲۷۳،۸۴۹	۵،۵۳۲،۶۳۶	۲،۳۳۱،۴۴۵	۲،۸۰۷،۳۲۹	۵،۱۳۸،۷۷۴

اعتبار تملك دارایی‌های سرمایه‌ای یادشده به صورت تجمعی در قانون قید شده و توزیع اعتبار بین برنامه‌ها در قالب موافقتنامه‌های مبادله صورت می‌پذیرد، اما اعتبار هزینه‌ای در قالب برنامه و فعالیت‌ها در قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور توزیع شده است. (اعتبار ردیف تبصره ۱۴ (هدفمندسازی یارانه‌ها) درج شده است.)

مأخذ: وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

فصل چهارم

ارزیابی عملکرد

نتایج حاصل از ارزیابی عملکرد مواد قانونی و شاخص‌های وزارتخانه

بررسی عملکرد حوزه‌های تخصصی وزارتخانه در سال ششم برنامه ششم نشان می‌دهد که در بسیاری از موارد نتایج حاصله فراتر از اهداف کمی از پیش تعیین شده می‌باشد. حوزه میراث فرهنگی در شاخص‌هایی مانند تعداد پایگاه‌های میراث فرهنگی ملی و جهانی، تعداد آثار غیرمنقول و میراث طبیعی ثبت شده در فهرست آثار ملی، تعداد موزه‌های فعال خصوصی و موزه‌های تخصصی دستگاه‌های اجرائی و تعداد اشیاء تاریخی - فرهنگی مرمت شده عملکرد قابل قبولی دارد. جلب مشارکت عمومی و افزایش سطح آگاهی نسبت به اهمیت میراث فرهنگی از عوامل تاثیرگذار در این حوزه هستند. در حوزه گردشگری تعداد گردشگران ورودی به کشور از ۱,۷۸۴ هزار نفر در سال ۱۴۰۰ با افزایش حدود ۲,۴ برابری به ۴,۲۳۱ هزار نفر در سال ۱۴۰۱ رسیده است. تلاش هر چه بیشتر وزارتخانه در جلب همکاری دستگاه‌های تأثیرگذار در توسعه گردشگری، تعریف بسته‌های سرمایه‌گذاری مطمئن، اقدامات مربوط به تحریک تقاضا و برطرف نمودن موانع سرمایه‌گذاری در کنار حمایت نظام بانکی کشور از حضور سرمایه‌گذاران می‌تواند بهبود عملکرد اهداف کمی این حوزه در سال‌های بعد را به دنبال داشته باشد. در حوزه صنایع دستی شاخص‌های تعداد پروانه تولید انفرادی و کارگاهی صادر شده و صدور کارت شناسایی برای هنرمندان و شاغلین حدود ۱۰۰ درصد تحقق داشته‌اند. جلب بیشتر مشارکت بخش غیردولتی، حمایت دولت از صنعتگران، ارائه تسهیلات ارزان قیمت و ... تاثیر بسزایی در افزایش صادرات صنایع دستی و اشتغالزایی در این حوزه خواهد داشت. شناسایی و تحلیل نقاط ضعف و قوت وزارتخانه در حوزه‌های تخصصی کمک شایانی در ارزیابی عملکرد می‌کند که به شرح زیر می‌باشد.

تحلیل و بیان نقاط قوت و دلایل موفقیت

- ✓ تلاش برای استفاده از ظرفیت مردمی و مشارکت بخش غیردولتی
- ✓ تلاش برای جلب همکاری سایر دستگاه‌های مرتبط در راستای اجرایی شدن مواد قانونی برنامه ششم توسعه
- ✓ تحریک تقاضای گردشگری داخلی در قالب اعطای تسهیلات ارزان به سفرهای برنامه‌ریزی شده در بستر پلتفرم از محل منابع تبصره ۱۸ قانون بودجه کل کشور
- ✓ حمایت مالی از طرح‌ها و پروژه‌های بخش گردشگری (عقد تفاهم‌نامه با صندوق توسعه ملی)
- ✓ رونق صنعت گردشگری و افزایش گردشگران ورودی به کشور و بازدیدکنندگان از موزه‌ها نسبت به سال قبل
- ✓ حمایت از سرمایه‌گذاران بخش خصوصی
- ✓ اخذ مصوبه هیات محترم وزیران با موضوع تخصیص سوخت یارانه‌ای به شناورها، قایق‌ها و

- کشتی‌های تفریحی و مسافری و تدوین شیوه‌نامه مربوطه
- ✓ افزایش ظرفیت تاسیسات اقامتی و گردشگری کشور
- ✓ حمایت از صنعتگران صنایع دستی (حذف پیمان سپاری ارزی برای صادرات محصولات صنایع دستی)
- ✓ افزایش مشارکت عمومی و خصوصی در حفظ، نگهداری و مرمت آثار منقول و غیرمنقول فرهنگی - تاریخی
- ✓ یکی از مهم‌ترین نکات موفقیت در تحقق اهداف بخش، هم‌افزایی ظرفیت‌ها و ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی دولتی، نهادهای عمومی و بخش غیردولتی و همچنین استفاده از مشارکت مردمی می‌باشد. وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ضمن توجه و تمرکز بر این ظرفیت‌ها حرکت به سمت اهداف و برنامه‌های از پیش تعیین شده را در دستور کار قرار داده که از نقاط قوت و دلایل موفقیت بوده است.

تحلیل و بیان نقاط ضعف و دلایل عدم موفقیت

- ✓ فقدان سامانه جامع در حوزه میراث فرهنگی به منظور مدیریت کنترل پروژه‌های حفاظت، ساماندهی و مرمت آثار تاریخی
- ✓ ادامه اثرات شیوع بیماری کرونا (کووید ۱۹) بر فعالیت‌های بخش
- ✓ وابستگی تحقق اهداف بخش به همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی
- ✓ مشارکت ناکافی نظام بانکی در خصوص تسریع فرآیند امور مربوط به سرمایه‌گذاری (اخذ وثیقه‌های سنگین و روند طولانی اعطای تسهیلات)
- ✓ عدم دسترسی سریع به آمار و اطلاعات به دلیل کمبود امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری
- ✓ تحریم‌های اقتصادی و ایجاد محدودیت برای نظام بانکی و فعالیت‌های برون‌مرزی
- ✓ فقدان نظام جامع آماری کارآمد در حوزه‌های مختلف
- ✓ کمبود مراکز آموزشی تجهیز شده استاندارد یا مجری آموزشی مربوطه در استان‌ها جهت توسعه رشته‌های صنایع دستی
- ✓ عدم انجام مطالعات منسجم جهت تهیه طرح و برنامه‌های جامع توسعه زیرساخت‌های موردنیاز گردشگری

✓ کمبود نیروی متخصص برای اجرای وظایف و مأموریت‌های قانونی در بدنه کارشناسی وزارتخانه

✓ عدم بهره‌گیری از شیوه‌های علمی، پژوهشی نوین سرمایه‌گذاری

✓ فقدان ساختار و نظام صنفی منسجم در حوزه فعالان بخش

جمع‌بندی و ارزیابی

با روی کار آمدن دولت سیزدهم و ابلاغ سند تحول دولت مردمی، تکالیف و مأموریت‌های محوله به وزارتخانه به طور جدی‌تر در دستور کار قرار گرفت. وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در سال ۱۴۰۱ با تدوین برنامه‌های کوتاه، میان و بلندمدت بر اساس مطالعات منسجم، سعی در بهبود مستمر فضای کسب و کار و حمایت از بخش غیردولتی به همراه سیاستگذاری‌های صحیح و اصولی بر پایه مطالعات کارشناسی داشته‌است. افزایش ۲,۵ برابری گردشگران ورودی به کشور نسبت به سال گذشته، تحقق ۱۰۰ درصدی اشتغال ایجادشده، عملکرد مثبت وزارتخانه در ثبت آثار جهانی، اشیاء تاریخی - فرهنگی و بناهای مرمت شده و بناهای تحت بهره‌برداری در دست بخش دولتی، همچنین حذف پیمان سپاری ارزی برای صادرات محصولات صنایع دستی و افزایش ۷ برابری میزان فروش بازارچه‌های نوروزی و تابستانی صنایع دستی و فروش داخلی نسبت به سال گذشته خود گواهی بر این مدعاست.

یکی از مهم‌ترین اولویت‌ها و ضرورت‌های مدیریت بخش میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در خصوص تحقق اهداف و انتظارات برنامه ششم توسعه کشور، انسجام‌بخشی و تسهیل فعالیت بخش غیردولتی (با توجه به محدودیت منابع) و فراهم آوردن سازوکارهایی به‌منظور ایجاد هماهنگی و هم‌افزایی فعالیت‌های دستگاه‌های اجرایی متولی است. در این راستا اعطای تسهیلات ارزان سفرهای برنامه‌ریزی‌شده در بستر پلتفرم از محل منابع تبصره ۱۸ قانون بودجه کل کشور و عقد تفاهم‌نامه با صندوق توسعه ملی و تأمین تسهیلات از محل منابع صندوق و منابع داخلی بانک‌ها به‌منظور حمایت مالی از طرح‌ها و پروژه‌های بخش گردشگری صورت پذیرفت.